။ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ခုဒ္ဒကနိကာယေ
ထေရီဂါထာပါဠိ
၁. ဧကကနိပါတော
၁. အညတရာထေရီဂါထာ
၁.
‘‘သုခံ သုပါဟိ ထေရိကေ၊ ကတွာ စောဠေန ပါရုတာ။
ဥပသန္တော ဟိ တေ ရာဂေါ၊ သုက္ခဍာကံ ဝ ကုမ္ဘိယ’’န္တိ။
ဣတ္ထံ သုဒံ အညတရာ ထေရီ အပညာတာ ဘိက္ခုနီ ဂါထံ အဘာသိတ္ထာတိ။
၂. မုတ္တာထေရီဂါထာ
၂.
‘‘မုတ္တေ မုစ္စဿု ယောဂေဟိ၊ စန္ဒော ရာဟုဂ္ဂဟာ ဣဝ။
ဝိပ္ပမုတ္တေန စိတ္တေန၊ အနဏာ ဘုဉ္ဇ ပိဏ္ဍက’’န္တိ။
ဣတ္ထံ သုဒံ ဘဂဝါ မုတ္တံ သိက္ခမာနံ ဣမာယ ဂါထာယ အဘိဏှံ ဩဝဒတီတိ။
၃. ပုဏ္ဏာထေရီဂါထာ
၃.
‘‘ပုဏ္ဏေ ပူရဿု ဓမ္မေဟိ၊ စန္ဒော ပန္နရသေရိဝ။
ပရိပုဏ္ဏာယ ပညာယ၊ တမောခန္ဓံ [တမောက္ခန္ဓံ (သီ. သျာ.)] ပဒါလယာ’’တိ။ဣတ္ထံ သုဒံ ပုဏ္ဏာ ထေရီ ဂါထံ အဘာသိတ္ထာတိ။
၄. တိဿာထေရီဂါထာ
၄.
‘‘တိဿေ သိက္ခဿု သိက္ခါယ၊ မာ တံ ယောဂါ ဥပစ္စဂုံ။
သဗ္ဗယောဂဝိသံယုတ္တာ၊ စရ လောကေ အနာသဝါ’’တိ။
။ တိဿာ ထေရီ။။
၅. အညတရာတိဿာထေရီဂါထာ
၅.
‘‘တိဿေ ယုဉ္ဇဿု ဓမ္မေဟိ၊ ခဏော တံ မာ ဥပစ္စဂါ။
ခဏာတီတာ ဟိ သောစန္တိ၊ နိရယမှိ သမပ္ပိတာ’’တိ။
။ အညတရာ တိဿာ ထေရီ။။
၆. ဓီရာထေရီဂါထာ
၆.
‘‘ဓီရေ နိရောဓံ ဖုသေဟိ [ဖုဿေဟိ (သီ.)]၊ သညာဝူပသမံ သုခံ။
အာရာဓယာဟိ နိဗ္ဗာနံ၊ ယောဂက္ခေမမနုတ္တရ’’န္တိ [ယောဂက္ခေမံ အနုတ္တရန္တိ (သီ. သျာ.)]။။ ဓီရာ ထေရီ။။
၇. ဝီရာထေရီဂါထာ

၇.
‘‘ဝီရာ ဝီရေဟိ [ဓီရာ ဓီရေဟိ (က.)] ဓမ္မေဟိ၊ ဘိက္ခုနီ ဘာဝိတိန္ဒြိယာ။ဓာရေဟိ အန္တိမံ ဒေဟံ၊ ဇေတွာ မာရံ သဝါဟိနိ’’န္တိ [သဝါဟနန္တိ (က.)]။။ ဝီရာ ထေရီ။။
၈. မိတ္တာထေရီဂါထာ
၈.
‘‘သဒ္ဓါယ ပဗ္ဗဇိတွာန၊ မိတ္တေ မိတ္တရတာ ဘဝ။
ဘာဝေဟိ ကုသလေ ဓမ္မေ၊ ယောဂက္ခေမဿ ပတ္တိယာ’’တိ။
။ မိတ္တာ ထေရီ။။
၉. ဘဒြာထေရီဂါထာ
၉.
‘‘သဒ္ဓါယ ပဗ္ဗဇိတွာန၊ ဘဒြေ ဘဒြရတာ ဘဝ။
ဘာဝေဟိ ကုသလေ ဓမ္မေ၊ ယောဂက္ခေမမနုတ္တရ’’န္တိ။။ ဘဒြာ ထေရီ။။
၁၀. ဥပသမာထေရီဂါထာ
၁၀.
‘‘ဥပသမေ တရေ ဩဃံ၊ မစ္စုဓေယျံ သုဒုတ္တရံ။
ဓာရေဟိ အန္တိမံ ဒေဟံ၊ ဇေတွာ မာရံ သဝါဟန’’န္တိ။
။ ဥပသမာ ထေရီ။။
၁၁. မုတ္တာထေရီဂါထာ
၁၁.
‘‘သုမုတ္တာ သာဓုမုတ္တာမှိ၊ တီဟိ ခုဇ္ဇေဟိ မုတ္တိယာ။
ဥဒုက္ခလေန မုသလေန၊ ပတိနာ ခုဇ္ဇကေန စ။
မုတ္တာမှိ ဇာတိမရဏာ၊ ဘဝနေတ္တိ သမူဟတာ’’တိ။
။ မုတ္တာ ထေရီ။။
၁၂. ဓမ္မဒိန္နာထေရီဂါထာ
၁၂.
‘‘ဆန္ဒဇာတာ အဝသာယီ၊ မနသာ စ ဖုဋာ [ဖုဋ္ဌာ (သျာ.)၊ ဖုဌာ (သီ. အဋ္ဌ.)] သိယာ။
ကာမေသု အပ္ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ [အပ္ပဋိဗန္ဓစိတ္တာ (က.)]၊ ဥဒ္ဓံသောတာတိ ဝုစ္စတီ’’တိ [ဥဒ္ဓံသောတာဝိမုစ္စတီတိ (သီ. ပီ.)]။
။ ဓမ္မဒိန္နာ ထေရီ။။
၁၃.ဝိသာခါထေရီဂါထာ
၁၃.
‘‘ကရောထ ဗုဒ္ဓသာသနံ၊ ယံ ကတွာ နာနုတပ္ပတိ။
ခိပ္ပံ ပါဒါနိ ဓောဝိတွာ၊ ဧကမန္တေ နိသီဒထာ’’တိ။။ ဝိသာခါ ထေရီ။။

၁၄.သုမနာထေရီဂါထာ
၁၄.
‘‘ဓာတုယော ဒုက္ခတော ဒိသွာ၊ မာ ဇာတိံ ပုနရာဂမိ။ဘဝေ ဆန္ဒံ ဝိရာဇေတွာ၊ ဥပသန္တာ စရိဿသီ’’တိ။
။ သုမနာ ထေရီ။။
၁၅. ဥတ္တရာထေရီဂါထာ
၁၅.
‘‘ကာယေန သံဝုတာ အာသိံ၊ ဝါစာယ ဥဒ စေတသာ။
သမူလံ တဏှမဗ္ဗုယှ၊ သီတိဘူတာမှိ နိဗ္ဗုတာ’’တိ။။ ဥတ္တရာ ထေရီ။။
၁၆. ဝုဍ္ဎပဗ္ဗဇိတသုမနာထေရီဂါထာ
၁၆.
‘‘သုခံ တွံ ဝုဍ္ဎိကေ သေဟိ၊ ကတွာ စောဠေန ပါရူတာ။ဥပသန္တော ဟိ တေ ရာဂေါ၊ သီတိဘူတာသိ နိဗ္ဗုတာ’’တိ။။ သုမနာ ဝုဍ္ဎပဗ္ဗဇိတာ ထေရီ။။
၁၇. ဓမ္မာထေရီဂါထာ
၁၇.
‘‘ပိဏ္ဍပါတံ စရိတွာန၊ ဒဏ္ဍမောလုဗ္ဘ ဒုဗ္ဗလာ။
ဝေဓမာနေဟိ ဂတ္တေဟိ၊ တတ္ထေဝ နိပတိံ ဆမာ။
ဒိသွာ အာဒီနဝံ ကာယေ၊ အထ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ မေ’’တိ။
။ ဓမ္မာ ထေရီ။။
၁၈. သင်္ဃာထေရီဂါထာ
၁၈.
‘‘ဟိတွာ ဃရေ ပဗ္ဗဇိတွာ [ပဗ္ဗဇိတာ (သီ. အဋ္ဌ.)]၊ ဟိတွာ ပုတ္တံ ပသုံ ပိယံ။ဟိတွာ ရာဂဉ္စ ဒောသဉ္စ၊ အဝိဇ္ဇဉ္စ ဝိရာဇိယ။
သမူလံ တဏှမဗ္ဗုယှ၊ ဥပသန္တာမှိ နိဗ္ဗုတာ’’တိ။
။ သင်္ဃာ ထေရီ။။
ဧကကနိပါတော နိဋ္ဌိတော။
၂. ဒုကနိပါတော
၁. အဘိရူပနန္ဒာထေရီဂါထာ
၁၉.
[အပ. ထေရီ ၂.၄.၁၅၇ အပဒါနေပိ] ‘‘အာတုရံ အသုစိံ ပူတိံ၊ ပဿ နန္ဒေ သမုဿယံ။အသုဘာယ စိတ္တံ ဘာဝေဟိ၊ ဧကဂ္ဂံ သုသမာဟိတံ။
၂၀.
‘‘အနိမိတ္တဉ္စ ဘာဝေဟိ၊ မာနာနုသယမုဇ္ဇဟ။

တတော မာနာဘိသမယာ၊ ဥပသန္တာ စရိဿသီ’’တိ။
ဣတ္ထံ သုဒံ ဘဂဝါ အဘိရူပနန္ဒံ သိက္ခမာနံ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အဘိဏှံ ဩဝဒတီတိ [ဣတ္ထံ သုဒံ ဘဂဝါအဘိရူပနန္ဒံ သိက္ခမာနံ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အဘိဏှံ ဩဝဒတီတိ (က.)]။
၂. ဇေန္တာထေရီဂါထာ
၂၁.
‘‘ယေ ဣမေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မဂ္ဂါ နိဗ္ဗာနပတ္တိယာ။
ဘာဝိတာ တေ မယာ သဗ္ဗေ၊ ယထာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတာ။
၂၂.
‘‘ဒိဋ္ဌော ဟိ မေ သော ဘဂဝါ၊ အန္တိမောယံ သမုဿယော။
ဝိက္ခီဏော ဇာတိသံသာရော၊ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ’’တိ။
ဣတ္ထံ သုဒံ ဇေန္တာ ထေရီ ဂါထာယော အဘာသိတ္ထာတိ။
၃. သုမင်္ဂလမာတာထေရီဂါထာ
၂၃.
‘‘သုမုတ္တိကာ သုမုတ္တိကာ [သုမုတ္တိကေ သုမုတ္တိကေ (သီ.)၊ သုမုတ္တိကေ သုမုတ္တိကာ (သျာ. က.)]၊သာဓုမုတ္တိကာမှိ မုသလဿ။
အဟိရိကော မေ ဆတ္တကံ ဝါပိ၊ ဥက္ခလိကာ မေ ဒေဍ္ဍုဘံ ဝါတိ။
၂၄.
‘‘ရာဂဉ္စ အဟံ ဒောသဉ္စ၊ စိစ္စိဋိ စိစ္စိဋီတိ ဝိဟနာမိ။
သာ ရုက္ခမူလမုပဂမ္မ၊ အဟော သုခန္တိ သုခတော ဈာယာမီ’’တိ။
။ သုမင်္ဂလမာတာ ထေရီ [အညတရာ ထေရီ ဘိက္ခုနီ အပညာတာ (သျာ. က.)]။
၄. အဍ္ဎကာသိထေရီဂါထာ
၂၅.
‘‘ယာဝ ကာသိဇနပဒော၊ သုင်္ကော မေ တတ္ထကော အဟု။
တံ ကတွာ နေဂမော အဂ္ဃံ၊ အဍ္ဎေနဂ္ဃံ ဌပေသိ မံ။
၂၆.
‘‘အထ နိဗ္ဗိန္ဒဟံ ရူပေ၊ နိဗ္ဗိန္ဒဉ္စ ဝိရဇ္ဇဟံ။မာ ပုန ဇာတိသံသာရံ၊ သန္ဓာဝေယျံ ပုနပ္ပုနံ။
တိဿော ဝိဇ္ဇာ သစ္ဆိကတာ၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန’’န္တိ။။ အဍ္ဎကာသိ ထေရီ။။
၅. စိတ္တာထေရီဂါထာ
၂၇.
‘‘ကိဉ္စာပိ ခေါမှိ ကိသိကာ၊ ဂိလာနာ ဗာဠှဒုဗ္ဗလာ။ဒဏ္ဍမောလုဗ္ဘ ဂစ္ဆာမိ၊ ပဗ္ဗတံ အဘိရူဟိယ။
၂၈.
‘‘သင်္ဃာဋိံ နိက္ခိပိတွာန၊ ပတ္တကဉ္စ နိကုဇ္ဇိယ။သေလေ ခမ္ဘေသိမတ္တာနံ၊ တမောခန္ဓံ ပဒါလိယာ’’တိ။

။ စိတ္တာ ထေရီ။။
၆. မေတ္တိကာထေရီဂါထာ
၂၉.
‘‘ကိဉ္စာပိ ခေါမှိ ဒုက္ခိတာ၊ ဒုဗ္ဗလာ ဂတယောဗ္ဗနာ။ဒဏ္ဍမောလုဗ္ဘ ဂစ္ဆာမိ၊ ပဗ္ဗတံ အဘိရူဟိယ။
၃၀.
‘‘နိက္ခိပိတွာန သင်္ဃာဋိံ၊ ပတ္တကဉ္စ နိကုဇ္ဇိယ။နိသိန္နာ စမှိ သေလမှိ၊ အထ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ မေ။
တိဿော ဝိဇ္ဇာ အနုပ္ပတ္တာ၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန’’န္တိ။။ မေတ္တိကာ ထေရီ။။
၇. မိတ္တာထေရီဂါထာ
၃၁.
‘‘စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။
ပါဋိဟာရိယပက္ခဉ္စ၊ အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတံ။
၃၂.
‘‘ဥပေါသထံ ဥပါဂစ္ဆိံ၊ ဒေဝကာယာဘိနန္ဒိနီ။
သာဇ္ဇ ဧကေန ဘတ္တေန၊ မုဏ္ဍာ သင်္ဃာဋိပါရုတာ။ဒေဝကာယံ န ပတ္ထေဟံ၊ ဝိနေယျ ဟဒယေ ဒရ’’န္တိ။။ မိတ္တာ ထေရီ။။
၈. အဘယမာတုထေရီဂါထာ
၃၃.
‘‘ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အမ္မ၊ အဓော ဝေ ကေသမတ္ထကာ။
ပစ္စဝေက္ခဿုမံ ကာယံ၊ အသုစိံ ပူတိဂန္ဓိကံ။
၃၄.
‘‘ဧဝံ ဝိဟရမာနာယ၊ သဗ္ဗော ရာဂေါ သမူဟတော။
ပရိဠာဟော သမုစ္ဆိန္နော၊ သီတိဘူတာမှိ နိဗ္ဗုတာ’’တိ။။ အဘယမာတု ထေရီ။။
၉. အဘယာထေရီဂါထာ
၃၅.
‘‘အဘယေ ဘိဒုရော ကာယော၊ ယတ္ထ သတာ ပုထုဇ္ဇနာ။
နိက္ခိပိဿာမိမံ ဒေဟံ၊ သမ္ပဇာနာ သတီမတီ။
၃၆.
‘‘ဗဟူဟိ ဒုက္ခဓမ္မေဟိ၊ အပ္ပမာဒရတာယ မေ။
တဏှက္ခယော အနုပ္ပတ္တော၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန’’န္တိ။။ အဘယာ ထေရီ။။

၁၀. သာမာထေရီဂါထာ
၃၇.
‘‘စတုက္ခတ္တုံ ပဉ္စက္ခတ္တုံ၊ ဝိဟာရာ ဥပနိက္ခမိံ။အလဒ္ဓါ စေတသော သန္တိံ၊ စိတ္တေ အဝသဝတ္တိနီ။
တဿာ မေ အဋ္ဌမီ ရတ္တိ၊ ယတော တဏှာ သမူဟတာ။
၃၈.
‘‘ဗဟူဟိ ဒုက္ခဓမ္မေဟိ၊ အပ္ပမာဒရတာယ မေ။
တဏှက္ခယော အနုပ္ပတ္တော၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန’’န္တိ။။ သာမာ ထေရီ။။
ဒုကနိပါတော နိဋ္ဌိတော။
၃. တိကနိပါတော
၁. အပရာသာမာထေရီဂါထာ
၃၉.
‘‘ပဏ္ဏဝီသတိဝဿာနိ၊ ယတော ပဗ္ဗဇိတာယ မေ။
နာဘိဇာနာမိ စိတ္တဿ၊ သမံ လဒ္ဓံ ကုဒါစနံ။
၄၀.
‘‘အလဒ္ဓါ စေတသော သန္တိံ၊ စိတ္တေ အဝသဝတ္တိနီ။
တတော သံဝေဂမာပါဒိံ၊ သရိတွာ ဇိနသာသနံ။
၄၁.
‘‘ဗဟူဟိ ဒုက္ခဓမ္မေဟိ၊ အပ္ပမာဒရတာယ မေ။
တဏှက္ခယော အနုပ္ပတ္တော၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ။
အဇ္ဇ မေ သတ္တမီ ရတ္တိ၊ ယတော တဏှာ ဝိသောသိတာ’’တိ။။ အပရာ သာမာ ထေရီ။။
၂. ဥတ္တမာထေရီဂါထာ
၄၂.
‘‘စတုက္ခတ္တုံ ပဉ္စက္ခတ္တုံ၊ ဝိဟာရာ ဥပနိက္ခမိံ။အလဒ္ဓါ စေတသော သန္တိံ၊ စိတ္တေ အဝသဝတ္တိနီ။
၄၃.
‘‘သာ ဘိက္ခုနိံ ဥပဂစ္ဆိံ၊ ယာ မေ သဒ္ဓါယိကာ အဟု။
သာ မေ ဓမ္မမဒေသေသိ၊ ခန္ဓာယတနဓာတုယော။
၄၄.
‘‘တဿာ ဓမ္မံ သုဏိတွာန၊ ယထာ မံ အနုသာသိ သာ။
သတ္တာဟံ ဧကပလ္လင်္ကေန၊ နိသီဒိံ ပီတိသုခသမပ္ပိတာ [နိသီဒိံ သုခသမပ္ပိတာ (သီ.)]။အဋ္ဌမိယာ ပါဒေ ပသာရေသိံ၊ တမောခန္ဓံ ပဒါလိယာ’’တိ။
။ ဥတ္တမာ ထေရီ။။

၃. အပရာဥတ္တမာထေရီဂါထာ
၄၅.
‘‘ယေ ဣမေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မဂ္ဂါ နိဗ္ဗာနပတ္တိယာ။ဘာဝိတာ တေ မယာ သဗ္ဗေ၊ ယထာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတာ။
၄၆.
‘‘သုညတဿာနိမိတ္တဿ၊ လာဘိနီဟံ ယဒိစ္ဆကံ။
ဩရသာ ဓီတာ ဗုဒ္ဓဿ၊ နိဗ္ဗာနာဘိရတာ သဒါ။
၄၇.
‘‘သဗ္ဗေ ကာမာ သမုစ္ဆိန္နာ၊ ယေ ဒိဗ္ဗာ ယေ စ မာနုသာ။ဝိက္ခီဏော ဇာတိသံသာရော၊ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ’’တိ။။ အပရာ ဥတ္တမာ ထေရီ။။
၄. ဒန္တိကာထေရီဂါထာ
၄၈.
‘‘ဒိဝါဝိဟာရာ နိက္ခမ္မ၊ ဂိဇ္ဈကူဋမှိ ပဗ္ဗတေ။
နာဂံ ဩဂါဟမုတ္တိဏ္ဏံ၊ နဒီတီရမှိ အဒ္ဒသံ။
၄၉.
‘‘ပုရိသော အင်္ကုသမာဒါယ၊ ‘ဒေဟိ ပါဒ’န္တိ ယာစတိ။နာဂေါ ပသာရယီ ပါဒံ၊ ပုရိသော နာဂမာရုဟိ။
၅၀.
‘‘ဒိသွာ အဒန္တံ ဒမိတံ၊ မနုဿာနံ ဝသံ ဂတံ။
တတော စိတ္တံ သမာဓေသိံ၊ ခလု တာယ ဝနံ ဂတာ’’တိ။
။ ဒန္တိကာ ထေရီ။။
၅. ဥဗ္ဗိရိထေရီဂါထာ
၅၁.
‘‘အမ္မ ဇီဝါတိ ဝနမှိ ကန္ဒသိ၊ အတ္တာနံ အဓိဂစ္ဆ ဥဗ္ဗိရိ။
စုလ္လာသီတိသဟဿာနိ [စူဠာသီတိသဟဿာနိ (သီ.)]၊ သဗ္ဗာ ဇီဝသနာမိကာ။
ဧတမှာဠာဟနေ ဒဍ္ဎာ၊ တာသံ ကမနုသောစသိ။
၅၂.
‘‘အဗ္ဗဟီ [အဗ္ဗုတီ (သျာ.)၊ အဗ္ဗုဠှံ (က.)] ဝတ မေ သလ္လံ၊ ဒုဒ္ဒသံ ဟဒယဿိတံ [ဟဒယနိဿိတံ (သီ. သျာ.)]။
ယံ မေ သောကပရေတာယ၊ ဓီတုသောကံ ဗျပါနုဒိ။
၅၃.
‘‘သာဇ္ဇ အဗ္ဗူဠှသလ္လာဟံ၊ နိစ္ဆာတာ ပရိနိဗ္ဗုတာ။
ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မဉ္စ သင်္ဃဉ္စ၊ ဥပေမိ သရဏံ မုနိ’’န္တိ။
။ ဥဗ္ဗိရီ ထေရီ။။
၆. သုက္ကာထေရီဂါထာ

၅၄.
‘‘ကိံမေ ကတာ ရာဇဂဟေ မနုဿာ၊ မဓုံ ပီတာဝ [မဓုပီတာဝ (သီ.)] အစ္ဆရေ။ယေ သုက္ကံ န ဥပါသန္တိ၊ ဒေသေန္တိံ ဗုဒ္ဓသာသနံ။
၅၅.
‘‘တဉ္စ အပ္ပဋိဝါနီယံ၊ အသေစနကမောဇဝံ။
ပိဝန္တိ မညေ သပ္ပညာ၊ ဝလာဟကမိဝဒ္ဓဂူ။
၅၆.
‘‘သုက္ကာ သုက္ကေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဝီတရာဂါ သမာဟိတာ။ဓာရေတိ အန္တိမံ ဒေဟံ၊ ဇေတွာ မာရံ သဝါဟန’’န္တိ။။ သုက္ကာ ထေရီ။။
၇. သေလာထေရီဂါထာ
၅၇.
‘‘နတ္ထိ နိဿရဏံ လောကေ၊ ကိံ ဝိဝေကေန ကာဟသိ။
ဘုဉ္ဇာဟိ ကာမရတိယော၊ မာဟု ပစ္ဆာနုတာပိနီ’’။
၅၈.
‘‘သတ္တိသူလူပမာ ကာမာ၊ ခန္ဓာသံ အဓိကုဋ္ဋနာ။
ယံ တွံ ‘ကာမရတိံ’ ဗြူသိ၊ ‘အရတီ’ ဒါနိ သာ မမ။
၅၉.
‘‘သဗ္ဗတ္ထ ဝိဟတာ နန္ဒီ [နန္ဒိ (သီ. သျာ.)]၊ တမောခန္ဓော ပဒါလိတော။ဧဝံ ဇာနာဟိ ပါပိမ၊ နိဟတော တွမသိ အန္တကာ’’တိ။
။ သေလာ ထေရီ။။
၈. သောမာထေရီဂါထာ
၆၀.
‘‘ယံ တံ ဣသီဟိ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ဌာနံ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ။
န တံ ဒွင်္ဂုလပညာယ၊ သက္ကာ ပပ္ပေါတုမိတ္ထိယာ’’။၆၁.
‘‘ဣတ္ထိဘာဝေါ နော ကိံ ကယိရာ၊ စိတ္တမှိ သုသမာဟိတေ။ဉာဏမှိ ဝတ္တမာနမှိ၊ သမ္မာ ဓမ္မံ ဝိပဿတော။
၆၂.
‘‘သဗ္ဗတ္ထ ဝိဟတာ နန္ဒီ၊ တမောခန္ဓော ပဒါလိတော။
ဧဝံ ဇာနာဟိ ပါပိမ၊ နိဟတော တွမသိ အန္တကာ’’တိ။
။ သောမာ ထေရီ။။
တိကနိပါတော နိဋ္ဌိတော။
၄. စတုက္ကနိပါတော
၁. ဘဒ္ဒာကာပိလာနီထေရီဂါထာ

၆၃.
‘‘ပုတ္တော ဗုဒ္ဓဿ ဒါယာဒော၊ ကဿပေါ သုသမာဟိတော။
ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ယောဝေဒိ၊ သဂ္ဂါပါယဉ္စ ပဿတိ။
၆၄.
‘‘အထော ဇာတိက္ခယံ ပတ္တော၊ အဘိညာဝေါသိတော မုနိ။
ဧတာဟိ တီဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ၊ တေဝိဇ္ဇော ဟောတိ ဗြာဟ္မဏော။၆၅.
‘‘တထေဝ ဘဒ္ဒာ ကာပိလာနီ၊ တေဝိဇ္ဇာ မစ္စုဟာယိနီ။
ဓာရေတိ အန္တိမံ ဒေဟံ၊ ဇေတွာ မာရံ သဝါဟနံ။
၆၆.
‘‘ဒိသွာ အာဒီနဝံ လောကေ၊ ဥဘော ပဗ္ဗဇိတာ မယံ။
တျမှ ခီဏာသဝါ ဒန္တာ၊ သီတိဘူတမှ နိဗ္ဗုတာ’’တိ။။ ဘဒ္ဒာ ကာပိလာနီ ထေရီ။။
စတုက္ကနိပါတော နိဋ္ဌိတော။
၅. ပဉ္စကနိပါတော
၁. အညတရာထေရီဂါထာ
၆၇.
‘‘ပဏ္ဏဝီသတိဝဿာနိ၊ ယတော ပဗ္ဗဇိတာ အဟံ။
နာစ္ဆရာသင်္ဃာတမတ္တမ္ပိ၊ စိတ္တဿူပသမဇ္ဈဂံ။၆၈.
‘‘အလဒ္ဓါ စေတသော သန္တိံ၊ ကာမရာဂေနဝဿုတာ။
ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တီ၊ ဝိဟာရံ ပါဝိသိံ အဟံ။၆၉.
‘‘သာ ဘိက္ခုနိံ ဥပါဂစ္ဆိံ၊ ယာ မေ သဒ္ဓါယိကာ အဟု။
သာ မေ ဓမ္မမဒေသေသိ၊ ခန္ဓာယတနဓာတုယော။
၇၀.
‘‘တဿာ ဓမ္မံ သုဏိတွာန၊ ဧကမန္တေ ဥပါဝိသိံ။
ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ဇာနာမိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဝိသောဓိတံ။
၇၁.
‘‘စေတောပရိစ္စဉာဏဉ္စ [စေတောပရိယဉာဏဉ္စ (က.)]၊ သောတဓာတု ဝိသောဓိတာ။ဣဒ္ဓီပိ မေ သစ္ဆိကတာ၊ ပတ္တော မေ အာသဝက္ခယော။
ဆဠဘိညာ [ဆ မေဘိညာ (သျာ. က.)] သစ္ဆိကတာ၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန’’န္တိ။
။ အညတရာ ထေရီ ။။
၂. ဝိမလာထေရီဂါထာ
၇၂.

‘‘မတ္တာ ဝဏ္ဏေန ရူပေန၊ သောဘဂ္ဂေန ယသေန စ။
ယောဗ္ဗနေန စုပတ္ထဒ္ဓါ၊ အညာသမတိမညိဟံ။
၇၃.
‘‘ဝိဘူသေတွာ ဣမံ ကာယံ၊ သုစိတ္တံ ဗာလလာပနံ။
အဋ္ဌာသိံ ဝေသိဒွာရမှိ၊ လုဒ္ဒော ပါသမိဝေါဍ္ဍိယ။၇၄.
‘‘ပိလန္ဓနံ ဝိဒံသေန္တီ၊ ဂုယှံ ပကာသိကံ ဗဟုံ။
အကာသိံ ဝိဝိဓံ မာယံ၊ ဥဇ္ဇဂ္ဃန္တီ ဗဟုံ ဇနံ။
၇၅.
‘‘သာဇ္ဇ ပိဏ္ဍံ စရိတွာန၊ မုဏ္ဍာ သင်္ဃာဋိပါရုတာ။နိသိန္နာ ရုက္ခမူလမှိ၊ အဝိတက္ကဿ လာဘိနီ။
၇၆.
‘‘သဗ္ဗေ ယောဂါ သမုစ္ဆိန္နာ၊ ယေ ဒိဗ္ဗာ ယေ စ မာနုသာ။ခေပေတွာ အာသဝေ သဗ္ဗေ၊ သီတိဘူတာမှိ နိဗ္ဗုတာ’’တိ။။ ဝိမလာ ပုရာဏဂဏိကာ ထေရီ။။
၃. သီဟာထေရီဂါထာ
၇၇.
‘‘အယောနိသော မနသိကာရာ၊ ကာမရာဂေန အဋ္ဋိတာ။
အဟောသိံ ဥဒ္ဓတာ ပုဗ္ဗေ၊ စိတ္တေ အဝသဝတ္တိနီ။
၇၈.
‘‘ပရိယုဋ္ဌိတာ က္လေသေဟိ၊ သုဘသညာနုဝတ္တိနီ။
သမံ စိတ္တဿ န လဘိံ၊ ရာဂစိတ္တဝသာနုဂါ။
၇၉.
‘‘ကိသာ ပဏ္ဍု ဝိဝဏ္ဏာ စ၊ သတ္တ ဝဿာနိ စာရိဟံ။
နာဟံ ဒိဝါ ဝါ ရတ္တိံ ဝါ၊ သုခံ ဝိန္ဒိံ သုဒုက္ခိတာ။
၈၀.
‘‘တတော ရဇ္ဇုံ ဂဟေတွာန၊ ပါဝိသိံ ဝနမန္တရံ။
ဝရံ မေ ဣဓ ဥဗ္ဗန္ဓံ၊ ယဉ္စ ဟီနံ ပုနာစရေ။
၈၁.
‘‘ဒဠှပါသံ [ဒဠှံ ပါသံ (သီ.)] ကရိတွာန၊ ရုက္ခသာခါယ ဗန္ဓိယ။ပက္ခိပိံ ပါသံ ဂီဝါယံ၊ အထ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ မေ’’တိ။
။ သီဟာ ထေရီ။။
၄. သုန္ဒရီနန္ဒာထေရီဂါထာ
၈၂.
‘‘အာတုရံ အသုစိံ ပူတိံ၊ ပဿ နန္ဒေ သမုဿယံ။

အသုဘာယ စိတ္တံ ဘာဝေဟိ၊ ဧကဂ္ဂံ သုသမာဟိတံ။
၈၃.
‘‘ယထာ ဣဒံ တထာ ဧတံ၊ ယထာ ဧတံ တထာ ဣဒံ။
ဒုဂ္ဂန္ဓံ ပူတိကံ ဝါတိ၊ ဗာလာနံ အဘိနန္ဒိတံ။
၈၄.
‘‘ဧဝမေတံ အဝေက္ခန္တီ၊ ရတ္တိန္ဒိဝမတန္ဒိတာ။
တတော သကာယ ပညာယ၊ အဘိနိဗ္ဗိဇ္ဈ [အဘိနိဗ္ဗိဇ္ဇ (သီ. သျာ.)] ဒက္ခိသံ။၈၅.
‘‘တဿာ မေ အပ္ပမတ္တာယ၊ ဝိစိနန္တိယာ ယောနိသော။
ယထာဘူတံ အယံ ကာယော၊ ဒိဋ္ဌော သန္တရဗာဟိရော။
၈၆.
‘‘အထ နိဗ္ဗိန္ဒဟံ ကာယေ၊ အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဝိရဇ္ဇဟံ။
အပ္ပမတ္တာ ဝိသံယုတ္တာ၊ ဥပသန္တာမှိ နိဗ္ဗုတာ’’တိ။။ သုန္ဒရီနန္ဒာ ထေရီ။။
၅. နန္ဒုတ္တရာထေရီဂါထာ
၈၇.
‘‘အဂ္ဂိံ စန္ဒဉ္စ သူရိယဉ္စ၊ ဒေဝတာ စ နမဿိဟံ။
နဒီတိတ္ထာနိ ဂန္တွာန၊ ဥဒကံ ဩရုဟာမိဟံ။
၈၈.
‘‘ဗဟူဝတသမာဒါနာ၊ အဍ္ဎံ သီသဿ ဩလိခိံ။
ဆမာယ သေယျံ ကပ္ပေမိ၊ ရတ္တိံ ဘတ္တံ န ဘုဉ္ဇဟံ။၈၉.
‘‘ဝိဘူသာမဏ္ဍနရတာ၊ နှာပနုစ္ဆာဒနေဟိ စ။
ဥပကာသိံ ဣမံ ကာယံ၊ ကာမရာဂေန အဋ္ဋိတာ။
၉၀.
‘‘တတော သဒ္ဓံ လဘိတွာန၊ ပဗ္ဗဇိံ အနဂါရိယံ။
ဒိသွာ ကာယံ ယထာဘူတံ၊ ကာမရာဂေါ သမူဟတော။
၉၁.
‘‘သဗ္ဗေ ဘဝါ သမုစ္ဆိန္နာ၊ ဣစ္ဆာ စ ပတ္ထနာပိ စ။သဗ္ဗယောဂဝိသံယုတ္တာ၊ သန္တိံ ပါပုဏိ စေတသော’’တိ။။ နန္ဒုတ္တရာ ထေရီ။။
၆. မိတ္တာကာဠီထေရီဂါထာ
၉၂.
‘‘သဒ္ဓါယ ပဗ္ဗဇိတွာန၊ အဂါရသ္မာနဂါရိယံ။
ဝိစရိံဟံ တေန တေန၊ လာဘသက္ကာရဥဿုကာ။

၉၃.
‘‘ရိဉ္စိတွာ ပရမံ အတ္ထံ၊ ဟီနမတ္ထံ အသေဝိဟံ။ကိလေသာနံ ဝသံ ဂန္တွာ၊ သာမညတ္ထံ န ဗုဇ္ဈိဟံ။
၉၄.
‘‘တဿာ မေ အဟု သံဝေဂေါ၊ နိသိန္နာယ ဝိဟာရကေ။
ဥမ္မဂ္ဂပဋိပန္နာမှိ၊ တဏှာယ ဝသမာဂတာ။
၉၅.
‘‘အပ္ပကံ ဇီဝိတံ မယှံ၊ ဇရာ ဗျာဓိ စ မဒ္ဒတိ။
ပုရာယံ ဘိဇ္ဇတိ [ဇရာယ ဘိဇ္ဇတေ (သီ.)] ကာယော၊ န မေ ကာလော ပမဇ္ဇိတုံ။၉၆.
‘‘ယထာဘူတမဝေက္ခန္တီ၊ ခန္ဓာနံ ဥဒယဗ္ဗယံ။
ဝိမုတ္တစိတ္တာ ဥဋ္ဌာသိံ၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန’’န္တိ။
။ မိတ္တာ ကာဠီ ထေရီ။။
၇. သကုလာထေရီဂါထာ
၉၇.
‘‘အဂါရသ္မိံ ဝသန္တီဟံ၊ ဓမ္မံ သုတွာန ဘိက္ခုနော။အဒ္ဒသံ ဝိရဇံ ဓမ္မံ၊ နိဗ္ဗာနံ ပဒမစ္စုတံ။
၉၈.
‘‘သာဟံ ပုတ္တံ ဓီတရဉ္စ၊ ဓနဓညဉ္စ ဆဍ္ဍိယ။
ကေသေ ဆေဒါပယိတွာန၊ ပဗ္ဗဇိံ အနဂါရိယံ။
၉၉.
‘‘သိက္ခမာနာ အဟံ သန္တီ၊ ဘာဝေန္တီ မဂ္ဂမဉ္ဇသံ။
ပဟာသိံ ရာဂဒောသဉ္စ၊ တဒေကဋ္ဌေ စ အာသဝေ။
၁၀၀.
‘‘ဘိက္ခုနီ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပုဗ္ဗဇာတိမနုဿရိံ။
ဒိဗ္ဗစက္ခု ဝိသောဓိတံ [ဝိသောဓိတံ ဒိဗ္ဗစက္ခု (သီ.)]၊ ဝိမလံ သာဓုဘာဝိတံ။၁၀၁.
‘‘သင်္ခါရေ ပရတော ဒိသွာ၊ ဟေတုဇာတေ ပလောကိတေ [ပလောကိနေ (က.)]။
ပဟာသိံ အာသဝေ သဗ္ဗေ၊ သီတိဘူတာမှိ နိဗ္ဗုတာ’’တိ။
။ သကုလာ ထေရီ။။
၈. သောဏာထေရီဂါထာ
၁၀၂.
‘‘ဒသ ပုတ္တေ ဝိဇာယိတွာ၊ အသ္မိံ ရူပသမုဿယေ။
တတောဟံ ဒုဗ္ဗလာ ဇိဏ္ဏာ၊ ဘိက္ခုနိံ ဥပသင်္ကမိံ။၁၀၃.

‘‘သာ မေ ဓမ္မမဒေသေသိ၊ ခန္ဓာယတနဓာတုယော။
တဿာ ဓမ္မံ သုဏိတွာန၊ ကေသေ ဆေတွာန ပဗ္ဗဇိံ။၁၀၄.
‘‘တဿာ မေ သိက္ခမာနာယ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဝိသောဓိတံ။ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ဇာနာမိ၊ ယတ္ထ မေ ဝုသိတံ ပုရေ။၁၀၅.
‘‘အနိမိတ္တဉ္စ ဘာဝေမိ၊ ဧကဂ္ဂါ သုသမာဟိတာ။
အနန္တရာဝိမောက္ခါသိံ၊ အနုပါဒါယ နိဗ္ဗုတာ။၁၀၆.
‘‘ပဉ္စက္ခန္ဓာ ပရိညာတာ၊ တိဋ္ဌန္တိ ဆိန္နမူလကာ။ဓိ တဝတ္ထု ဇရေ ဇမ္မေ၊ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ’’တိ။။ သောဏာ ထေရီ။။
၉. ဘဒ္ဒာကုဏ္ဍလကေသာထေရီဂါထာ
၁၀၇.
‘‘လူနကေသီ ပင်္ကဓရီ၊ ဧကသာဋီ ပုရေ စရိံ။
အဝဇ္ဇေ ဝဇ္ဇမတိနီ၊ ဝဇ္ဇေ စာဝဇ္ဇဒဿိနီ။
၁၀၈.
‘‘ဒိဝါဝိဟာရာ နိက္ခမ္မ၊ ဂိဇ္ဈကူဋမှိ ပဗ္ဗတေ။အဒ္ဒသံ ဝိရဇံ ဗုဒ္ဓံ၊ ဘိက္ခုသင်္ဃပုရက္ခတံ။၁၀၉.
‘‘နိဟစ္စ ဇာဏုံ ဝန္ဒိတွာ၊ သမ္မုခါ အဉ္ဇလိံ အကံ။ ‘ဧဟိ ဘဒ္ဒေ’တိ မံ အဝစ၊ သာ မေ အာသူပသမ္ပဒါ။
၁၁၀.
‘‘စိဏ္ဏာ အင်္ဂါ စ မဂဓာ၊ ဝဇ္ဇီ ကာသီ စ ကောသလာ။
အနဏာ ပဏ္ဏာသဝဿာနိ၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ အဘုဉ္ဇဟံ။
၁၁၁.
‘‘ပုညံ ဝတ ပသဝိ ဗဟုံ၊ သပ္ပညော ဝတာယံ ဥပါသကော။
ယော ဘဒ္ဒာယ စီဝရံ အဒါသိ၊ ဝိပ္ပမုတ္တာယ သဗ္ဗဂန္ထေဟီ’’တိ။။ ဘဒ္ဒာ ကုဏ္ဍလကေသာ ထေရီ။။
၁၀. ပဋာစာရာထေရီဂါထာ
၁၁၂.
‘‘နင်္ဂလေဟိ ကသံ ခေတ္တံ၊ ဗီဇာနိ ပဝပံ ဆမာ။
ပုတ္တဒါရာနိ ပေါသေန္တာ၊ ဓနံ ဝိန္ဒန္တိ မာဏဝါ။
၁၁၃.
‘‘ကိမဟံ သီလသမ္ပန္နာ၊ သတ္ထုသာသနကာရိကာ။

နိဗ္ဗာနံ နာဓိဂစ္ဆာမိ၊ အကုသီတာ အနုဒ္ဓတာ။၁၁၄.
‘‘ပါဒေ ပက္ခါလယိတွာန၊ ဥဒကေသု ကရောမဟံ။
ပါဒောဒကဉ္စ ဒိသွာန၊ ထလတော နိန္နမာဂတံ။၁၁၅.
‘‘တတော စိတ္တံ သမာဓေသိံ၊ အဿံ ဘဒြံဝဇာနိယံ။
တတော ဒီပံ ဂဟေတွာန၊ ဝိဟာရံ ပါဝိသိံ အဟံ။
သေယျံ ဩလောကယိတွာန၊ မဉ္စကမှိ ဥပါဝိသိံ။
၁၁၆.
‘‘တတော သူစိံ ဂဟေတွာန၊ ဝဋ္ဋိံ ဩကဿယာမဟံ။
ပဒီပဿေဝ နိဗ္ဗာနံ၊ ဝိမောက္ခေါ အဟု စေတသော’’တိ။
။ ပဋာစာရာ ထေရီ။။
၁၁. တိံသမတ္တာထေရီဂါထာ
၁၁၇.
‘‘‘မုသလာနိ ဂဟေတွာန၊ ဓညံ ကောဋ္ဋေန္တိ မာဏဝါ [မာနဝါ (သီ.)]။ပုတ္တဒါရာနိ ပေါသေန္တာ၊ ဓနံ ဝိန္ဒန္တိ မာဏဝါ။
၁၁၈.
‘‘‘ကရောထ ဗုဒ္ဓသာသနံ၊ ယံ ကတွာ နာနုတပ္ပတိ။
ခိပ္ပံ ပါဒါနိ ဓောဝိတွာ၊ ဧကမန္တေ နိသီဒထ။
စေတောသမထမနုယုတ္တာ၊ ကရောထ ဗုဒ္ဓသာသနံ’။
၁၁၉.
‘‘တဿာ တာ [တံ (သီ.)] ဝစနံ သုတွာ၊ ပဋာစာရာယ သာသနံ။ပါဒေ ပက္ခါလယိတွာန၊ ဧကမန္တံ ဥပါဝိသုံ။
စေတောသမထမနုယုတ္တာ၊ အကံသု ဗုဒ္ဓသာသနံ။
၁၂၀.
‘‘ရတ္တိယာ ပုရိမေ ယာမေ၊ ပုဗ္ဗဇာတိမနုဿရုံ။
ရတ္တိယာ မဇ္ဈိမေ ယာမေ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ ဝိသောဓယုံ။
ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ၊ တမောခန္ဓံ ပဒါလယုံ။
၁၂၁.
‘‘ဥဋ္ဌာယ ပါဒေ ဝန္ဒိံသု၊ ‘ကတာ တေ အနုသာသနီ။
ဣန္ဒံဝ ဒေဝါ တိဒသာ၊ သင်္ဂါမေ အပရာဇိတံ။
ပုရက္ခတွာ ဝိဟဿာမ [ဝိဟရာမ (သီ.)၊ ဝိဟရိဿာမ (သျာ.)]၊ တေဝိဇ္ဇာမှ အနာသဝါ’’’တိ။ဣတ္ထံ သုဒံ တိံသမတ္တာ ထေရီ ဘိက္ခုနိယော ပဋာစာရာယ သန္တိကေ အညံ ဗျာကရိံသူတိ။
၁၂. စန္ဒာထေရီဂါထာ
၁၂၂.

‘‘ဒုဂ္ဂတာဟံ ပုရေ အာသိံ၊ ဝိဓဝါ စ အပုတ္တိကာ။
ဝိနာ မိတ္တေဟိ ဉာတီဟိ၊ ဘတ္တစောဠဿ နာဓိဂံ။
၁၂၃.
‘‘ပတ္တံ ဒဏ္ဍဉ္စ ဂဏှိတွာ၊ ဘိက္ခမာနာ ကုလာ ကုလံ။
သီတုဏှေန စ ဍယှန္တီ၊ သတ္တ ဝဿာနိ စာရိဟံ။
၁၂၄.
‘‘ဘိက္ခုနိံ ပုန ဒိသွာန၊ အန္နပါနဿ လာဘိနိံ။
ဥပသင်္ကမ္မ အဝေါစံ [အဝေါစိံ (က.)]၊ ‘ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနဂါရိယံ’။၁၂၅.
‘‘သာ စ မံ အနုကမ္ပါယ၊ ပဗ္ဗာဇေသိ ပဋာစာရာ။
တတော မံ ဩဝဒိတွာန၊ ပရမတ္ထေ နိယောဇယိ။
၁၂၆.
‘‘တဿာဟံ ဝစနံ သုတွာ၊ အကာသိံ အနုသာသနိံ။
အမောဃော အယျာယောဝါဒော၊ တေဝိဇ္ဇာမှိ အနာသဝါ’’တိ။။ စန္ဒာ ထေရီ။။
ပဉ္စကနိပါတော နိဋ္ဌိတော။
၆. ဆက္ကနိပါတော
၁. ပဉ္စသတမတ္တာထေရီဂါထာ
၁၂၇.
‘‘ယဿ မဂ္ဂံ န ဇာနာသိ၊ အာဂတဿ ဂတဿ ဝါ။
တံ ကုတော စာဂတံ သတ္တံ [သန္တံ (သီ.)၊ ပုတ္တံ (သျာ.)]၊ ‘မမ ပုတ္တော’တိ ရောဒသိ။၁၂၈.
‘‘မဂ္ဂဉ္စ ခေါဿ [ခေါ’ထ (သျာ. က.)] ဇာနာသိ၊ အာဂတဿ ဂတဿ ဝါ။
န နံ သမနုသောစေသိ၊ ဧဝံဓမ္မာ ဟိ ပါဏိနော။
၁၂၉.
‘‘အယာစိတော တတာဂစ္ဆိ၊ နာနုညာတော [အနနုညာတော (သီ. သျာ.)] ဣတော ဂတော။
ကုတောစိ နူန အာဂန္တွာ၊ ဝသိတွာ ကတိပါဟကံ။
ဣတောပိ အညေန ဂတော၊ တတောပညေန ဂစ္ဆတိ။
၁၃၀.
‘‘ပေတော မနုဿရူပေန၊ သံသရန္တော ဂမိဿတိ။
ယထာဂတော တထာ ဂတော၊ ကာ တတ္ထ ပရိဒေဝနာ’’။
၁၃၁.
‘‘အဗ္ဗဟီ [အဗ္ဗုယှံ (သျာ.)] ဝတ မေ သလ္လံ၊ ဒုဒ္ဒသံ ဟဒယဿိတံ။ယာ မေ သောကပရေတာယ၊ ပုတ္တသောကံ ဗျပါနုဒိ။
၁၃၂.

‘‘သာဇ္ဇ အဗ္ဗူဠှသလ္လာဟံ၊ နိစ္ဆာတာ ပရိနိဗ္ဗုတာ။ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မဉ္စ သင်္ဃဉ္စ၊ ဥပေမိ သရဏံ မုနိံ’’။ဣတ္ထံ သုဒံ ပဉ္စသတမတ္တာ ထေရီ ဘိက္ခုနိယော။ပေ.။။
၂. ဝါသေဋ္ဌီထေရီဂါထာ
၁၃၃.
‘‘ပုတ္တသောကေနဟံ အဋ္ဋာ၊ ခိတ္တစိတ္တာ ဝိသညိနီ။
နဂ္ဂါ ပကိဏ္ဏကေသီ စ၊ တေန တေန ဝိစာရိဟံ။
၁၃၄.
‘‘ဝီထိ [ဝသိံ (သီ.)] သင်္ကာရကူဋေသု၊ သုသာနေ ရထိယာသု စ။အစရိံ တီဏိ ဝဿာနိ၊ ခုပ္ပိပါသာသမပ္ပိတာ။
၁၃၅.
‘‘အထဒ္ဒသာသိံ သုဂတံ၊ နဂရံ မိထိလံ ပတိ [ဂတံ (က.)]။
အဒန္တာနံ ဒမေတာရံ၊ သမ္ဗုဒ္ဓမကုတောဘယံ။
၁၃၆.
‘‘သစိတ္တံ ပဋိလဒ္ဓါန၊ ဝန္ဒိတွာန ဥပါဝိသိံ။
သော မေ ဓမ္မမဒေသေသိ၊ အနုကမ္ပါယ ဂေါတမော။
၁၃၇.
‘‘တဿ ဓမ္မံ သုဏိတွာန၊ ပဗ္ဗဇိံ အနဂါရိယံ။
ယုဉ္ဇန္တီ သတ္ထုဝစနေ၊ သစ္ဆာကာသိံ ပဒံ သိဝံ။၁၃၈.
‘‘သဗ္ဗေ သောကာ သမုစ္ဆိန္နာ၊ ပဟီနာ ဧတဒန္တိကာ။
ပရိညာတာ ဟိ မေ ဝတ္ထူ၊ ယတော သောကာန သမ္ဘဝေါ’’တိ။
။ ဝါသေဋ္ဌီ ထေရီ။။
၃. ခေမာထေရီဂါထာ
၁၃၉.
‘‘ဒဟရာ တွံ ရူပဝတီ၊ အဟမ္ပိ ဒဟရော ယုဝါ။
ပဉ္စင်္ဂိကေန တုရိယေန [တူရေန (က.)]၊ ဧဟိ ခေမေ ရမာမသေ’’။၁၄၀.
‘‘ဣမိနာ ပူတိကာယေန၊ အာတုရေန ပဘင်္ဂုနာ။
အဋ္ဋိယာမိ ဟရာယာမိ၊ ကာမတဏှာ သမူဟတာ။
၁၄၁.
‘‘သတ္တိသူလူပမာ ကာမာ၊ ခန္ဓာသံ အဓိကုဋ္ဋနာ။
ယံ ‘တွံ ကာမရတိံ’ ဗြူသိ၊ ‘အရတီ’ ဒါနိ သာ မမ။၁၄၂.
‘‘သဗ္ဗတ္ထ ဝိဟတာ နန္ဒီ၊ တမောခန္ဓော ပဒါလိတော။

ဧဝံ ဇာနာဟိ ပါပိမ၊ နိဟတော တွမသိ အန္တက။
၁၄၃.
‘‘နက္ခတ္တာနိ နမဿန္တာ၊ အဂ္ဂိံ ပရိစရံ ဝနေ။
ယထာဘုစ္စမဇာနန္တာ၊ ဗာလာ သုဒ္ဓိမမညထ။
၁၄၄.
‘‘အဟဉ္စ ခေါ နမဿန္တီ၊ သမ္ဗုဒ္ဓံ ပုရိသုတ္တမံ။
ပမုတ္တာ [ပရိမုတ္တာ (သီ. သျာ.)] သဗ္ဗဒုက္ခေဟိ၊ သတ္ထုသာသနကာရိကာ’’တိ။။ ခေမာ ထေရီ။။
၄. သုဇာတာထေရီဂါထာ
၁၄၅.
‘‘အလင်္ကတာ သုဝသနာ၊ မာလိနီ စန္ဒနောက္ခိတာ။
သဗ္ဗာဘရဏသဉ္ဆန္နာ၊ ဒါသီဂဏပုရက္ခတာ။
၁၄၆.
‘‘အန္နံ ပါနဉ္စ အာဒါယ၊ ခဇ္ဇံ ဘောဇ္ဇံ အနပ္ပကံ။ဂေဟတော နိက္ခမိတွာန၊ ဥယျာနမဘိဟာရယိံ။
၁၄၇.
‘‘တတ္ထ ရမိတွာ ကီဠိတွာ၊ အာဂစ္ဆန္တီ သကံ ဃရံ။ဝိဟာရံ ဒဋ္ဌုံ ပါဝိသိံ၊ သာကေတေ အဉ္ဇနံ ဝနံ။၁၄၈.
‘‘ဒိသွာန လောကပဇ္ဇောတံ၊ ဝန္ဒိတွာန ဥပါဝိသိံ။သော မေ ဓမ္မမဒေသေသိ၊ အနုကမ္ပါယ စက္ခုမာ။
၁၄၉.
‘‘သုတွာ စ ခေါ မဟေသိဿ၊ သစ္စံ သမ္ပဋိဝိဇ္ဈဟံ။
တတ္ထေဝ ဝိရဇံ ဓမ္မံ၊ ဖုသယိံ အမတံ ပဒံ။
၁၅၀.
‘‘တတော ဝိညာတသဒ္ဓမ္မာ၊ ပဗ္ဗဇိံ အနဂါရိယံ။
တိဿော ဝိဇ္ဇာ အနုပ္ပတ္တာ၊ အမောဃံ ဗုဒ္ဓသာသန’’န္တိ။
။ သုဇာတာ ထေရီ။။
၅. အနောပမာထေရီဂါထာ
၁၅၁.
‘‘ဥစ္စေ ကုလေ အဟံ ဇာတာ၊ ဗဟုဝိတ္တေ မဟဒ္ဓနေ။
ဝဏ္ဏရူပေန သမ္ပန္နာ၊ ဓီတာ မဇ္ဈဿ [မေဃဿ (သီ.)၊ မေဃိဿ (သျာ.)] အတြဇာ။
၁၅၂.
‘‘ပတ္ထိတာ ရာဇပုတ္တေဟိ၊ သေဋ္ဌိပုတ္တေဟိ ဂိဇ္ဈိတာ [သေဋ္ဌိပုတ္တေဟိ ဘိဇ္ဈိတာ (သီ.)]။ပိတု မေ ပေသယီ ဒူတံ၊ ဒေထ မယှံ အနောပမံ။

၁၅၃.
‘‘ယတ္တကံ တုလိတာ ဧသာ၊ တုယှံ ဓီတာ အနောပမာ။
တတော အဋ္ဌဂုဏံ ဒဿံ၊ ဟိရညံ ရတနာနိ စ။
၁၅၄.
‘‘သာဟံ ဒိသွာန သမ္ဗုဒ္ဓံ၊ လောကဇေဋ္ဌံ အနုတ္တရံ။တဿ ပါဒါနိ ဝန္ဒိတွာ၊ ဧကမန္တံ ဥပါဝိသိံ။
၁၅၅.
‘‘သော မေ ဓမ္မမဒေသေသိ၊ အနုကမ္ပါယ ဂေါတမော။
နိသိန္နာ အာသနေ တသ္မိံ၊ ဖုသယိံ တတိယံ ဖလံ။၁၅၆.
‘‘တတော ကေသာနိ ဆေတွာန၊ ပဗ္ဗဇိံ အနဂါရိယံ။
အဇ္ဇ မေ သတ္တမီ ရတ္တိ၊ ယတော တဏှာ ဝိသောသိတာ’’တိ။။ အနောပမာ ထေရီ။။
၆. မဟာပဇာပတိဂေါတမီထေရီဂါထာ
၁၅၇.
‘‘ဗုဒ္ဓ ဝီရ နမော တျတ္ထု၊ သဗ္ဗသတ္တာနမုတ္တမ။
ယော မံ ဒုက္ခါ ပမောစေသိ၊ အညဉ္စ ဗဟုကံ ဇနံ။
၁၅၈.
‘‘သဗ္ဗဒုက္ခံ ပရိညာတံ၊ ဟေတုတဏှာ ဝိသောသိတာ။
ဘာဝိတော အဋ္ဌင်္ဂိကော [အရိယဋ္ဌင်္ဂိကော (သီ. က.)၊ ဘာဝိတဋ္ဌင်္ဂိကော (သျာ.)] မဂ္ဂေါ၊ နိရောဓော ဖုသိတော မယာ။
၁၅၉.
‘‘မာတာ ပုတ္တော ပိတာ ဘာတာ၊ အယျကာ စ ပုရေ အဟုံ။
ယထာဘုစ္စမဇာနန္တီ၊ သံသရိံဟံ အနိဗ္ဗိသံ။
၁၆၀.
‘‘ဒိဋ္ဌော ဟိ မေ သော ဘဂဝါ၊ အန္တိမောယံ သမုဿယော။
ဝိက္ခီဏော ဇာတိသံသာရော၊ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ။
၁၆၁.
‘‘အာရဒ္ဓဝီရိယေ ပဟိတတ္တေ၊ နိစ္စံ ဒဠှပရက္ကမေ။
သမဂ္ဂေ သာဝကေ ပဿေ၊ ဧသာ ဗုဒ္ဓါန ဝန္ဒနာ။
၁၆၂.
‘‘ဗဟူနံ [ဗဟုန္နံ (သီ. သျာ.)] ဝတ အတ္ထာယ၊ မာယာ ဇနယိ ဂေါတမံ။ဗျာဓိမရဏတုန္နာနံ၊ ဒုက္ခက္ခန္ဓံ ဗျပါနုဒီ’’တိ။
။ မဟာပဇာပတိဂေါတမီ ထေရီ။။
၇. ဂုတ္တာထေရီဂါထာ
၁၆၃.

‘‘ဂုတ္တေ ယဒတ္ထံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ဟိတွာ ပုတ္တံ ဝသုံ ပိယံ။တမေဝ အနုဗြူဟေဟိ၊ မာ စိတ္တဿ ဝသံ ဂမိ။
၁၆၄.
‘‘စိတ္တေန ဝဉ္စိတာ သတ္တာ၊ မာရဿ ဝိသယေ ရတာ။
အနေကဇာတိသံသာရံ၊ သန္ဓာဝန္တိ အဝိဒ္ဒသူ။
၁၆၅.
‘‘ကာမစ္ဆန္ဒဉ္စ ဗျာပါဒံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမေဝ စ။သီလဗ္ဗတပရာမာသံ၊ ဝိစိကိစ္ဆဉ္စ ပဉ္စမံ။
၁၆၆.
‘‘သံယောဇနာနိ ဧတာနိ၊ ပဇဟိတွာန ဘိက္ခုနီ။
ဩရမ္ဘာဂမနီယာနိ၊ နယိဒံ ပုနရေဟိသိ။
၁၆၇.
‘‘ရာဂံ မာနံ အဝိဇ္ဇဉ္စ၊ ဥဒ္ဓစ္စဉ္စ ဝိဝဇ္ဇိယ။သံယောဇနာနိ ဆေတွာန၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿသိ။၁၆၈.
‘‘ခေပေတွာ ဇာတိသံသာရံ၊ ပရိညာယ ပုနဗ္ဘဝံ။
ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နိစ္ဆာတာ၊ ဥပသန္တာ စရိဿတီ’’တိ။
။ ဂုတ္တာ ထေရီ။။
၈. ဝိဇယာထေရီဂါထာ
၁၆၉.
‘‘စတုက္ခတ္တုံ ပဉ္စက္ခတ္တုံ၊ ဝိဟာရာ ဥပနိက္ခမိံ။အလဒ္ဓါ စေတသော သန္တိံ၊ စိတ္တေ အဝသဝတ္တိနီ။
၁၇၀.
‘‘ဘိက္ခုနိံ ဥပသင်္ကမ္မ၊ သက္ကစ္စံ ပရိပုစ္ဆဟံ။
သာ မေ ဓမ္မမဒေသေသိ၊ ဓာတုအာယတနာနိ စ။
၁၇၁.
‘‘စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ၊ ဣန္ဒြိယာနိ ဗလာနိ စ။
ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ၊ ဥတ္တမတ္ထဿ ပတ္တိယာ။၁၇၂.
‘‘တဿာဟံ ဝစနံ သုတွာ၊ ကရောန္တီ အနုသာသနိံ။
ရတ္တိယာ ပုရိမေ ယာမေ၊ ပုဗ္ဗဇာတိမနုဿရိံ။
၁၇၃.
‘‘ရတ္တိယာ မဇ္ဈိမေ ယာမေ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ ဝိသောဓယိံ။ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ၊ တမောခန္ဓံ ပဒါလယိံ။
၁၇၄.

‘‘ပီတိသုခေန စ ကာယံ၊ ဖရိတွာ ဝိဟရိံ တဒါ။
သတ္တမိယာ ပါဒေ ပသာရေသိံ၊ တမောခန္ဓံ ပဒါလိယာ’’တိ။။ ဝိဇယာ ထေရီ။။
ဆက္ကနိပါတော နိဋ္ဌိတော။
၇. သတ္တကနိပါတော
၁. ဥတ္တရာထေရီဂါထာ
၁၇၅.
‘‘‘မုသလာနိ ဂဟေတွာန၊ ဓညံ ကောဋ္ဋေန္တိ မာဏဝါ။ပုတ္တဒါရာနိ ပေါသေန္တာ၊ ဓနံ ဝိန္ဒန္တိ မာဏဝါ။၁၇၆.
‘‘‘ဃဋေထ ဗုဒ္ဓသာသနေ၊ ယံ ကတွာ နာနုတပ္ပတိ။
ခိပ္ပံ ပါဒါနိ ဓောဝိတွာ၊ ဧကမန္တံ နိသီဒထ။၁၇၇.
‘‘‘စိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတွာန၊ ဧကဂ္ဂံ သုသမာဟိတံ။
ပစ္စဝေက္ခထ သင်္ခါရေ၊ ပရတော နော စ အတ္တတော’။၁၇၈.
‘‘တဿာဟံ ဝစနံ သုတွာ၊ ပဋာစာရာနုသာသနိံ။
ပါဒေ ပက္ခါလယိတွာန၊ ဧကမန္တေ ဥပါဝိသိံ။
၁၇၉.
‘‘ရတ္တိယာ ပုရိမေ ယာမေ၊ ပုဗ္ဗဇာတိမနုဿရိံ။
ရတ္တိယာ မဇ္ဈိမေ ယာမေ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ ဝိသောဓယိံ။၁၈၀.
‘‘ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ၊ တမောက္ခန္ဓံ ပဒါလယိံ။တေဝိဇ္ဇာ အထ ဝုဋ္ဌာသိံ၊ ကတာ တေ အနုသာသနီ။
၁၈၁.
‘‘သက္ကံဝ ဒေဝါ တိဒသာ၊ သင်္ဂါမေ အပရာဇိတံ။
ပုရက္ခတွာ ဝိဟဿာမိ၊ တေဝိဇ္ဇာမှိ အနာသဝါ’’။
။ ဥတ္တရာ ထေရီ။။
၂. စာလာထေရီဂါထာ
၁၈၂.
‘‘သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာန၊ ဘိက္ခုနီ ဘာဝိတိန္ဒြိယာ။ပဋိဝိဇ္ဈိ ပဒံ သန္တံ၊ သင်္ခါရူပသမံ သုခံ’’။၁၈၃.
‘‘ကံ နု ဥဒ္ဒိဿ မုဏ္ဍာသိ၊ သမဏီ ဝိယ ဒိဿသိ။
န စ ရောစေသိ ပါသဏ္ဍေ၊ ကိမိဒံ စရသိ မောမုဟာ’’။

၁၈၄.
‘‘ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ ပါသဏ္ဍာ၊ ဒိဋ္ဌိယော ဥပနိဿိတာ။
န တေ ဓမ္မံ ဝိဇာနန္တိ၊ န တေ ဓမ္မဿ ကောဝိဒါ။
၁၈၅.
‘‘အတ္ထိ သကျကုလေ ဇာတော၊ ဗုဒ္ဓေါ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော။သော မေ ဓမ္မမဒေသေသိ၊ ဒိဋ္ဌီနံ သမတိက္ကမံ။
၁၈၆.
‘‘ဒုက္ခံ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ၊ ဒုက္ခဿ စ အတိက္ကမံ။
အရိယံ စဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ၊ ဒုက္ခူပသမဂါမိနံ။၁၈၇.
‘‘တဿာဟံ ဝစနံ သုတွာ၊ ဝိဟရိံ သာသနေ ရတာ။
တိဿော ဝိဇ္ဇာ အနုပ္ပတ္တာ၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ။၁၈၈.
‘‘သဗ္ဗတ္ထ ဝိဟတာ နန္ဒီ၊ တမောခန္ဓော ပဒါလိတော။ဧဝံ ဇာနာဟိ ပါပိမ၊ နိဟတော တွမသိ အန္တက’’။
။ စာလာ ထေရီ။။
၃. ဥပစာလာထေရီဂါထာ
၁၈၉.
‘‘သတိမတီ စက္ခုမတီ၊ ဘိက္ခုနီ ဘာဝိတိန္ဒြိယာ။
ပဋိဝိဇ္ဈိံ ပဒံ သန္တံ၊ အကာပုရိသသေဝိတံ’’။
၁၉၀.
‘‘ကိံ နု ဇာတိံ န ရောစေသိ၊ ဇာတော ကာမာနိ ဘုဉ္ဇတိ။ဘုဉ္ဇာဟိ ကာမရတိယော၊ မာဟု ပစ္ဆာနုတာပိနီ’’။၁၉၁.
‘‘ဇာတဿ မရဏံ ဟောတိ၊ ဟတ္ထပါဒါန ဆေဒနံ။
ဝဓဗန္ဓပရိက္လေသံ၊ ဇာတော ဒုက္ခံ နိဂစ္ဆတိ။
၁၉၂.
‘‘အတ္ထိ သကျကုလေ ဇာတော၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ အပရာဇိတော။သော မေ ဓမ္မမဒေသေသိ၊ ဇာတိယာ သမတိက္ကမံ။
၁၉၃.
‘‘ဒုက္ခံ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ၊ ဒုက္ခဿ စ အတိက္ကမံ။အရိယံ စဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ၊ ဒုက္ခူပသမဂါမိနံ။၁၉၄.
‘‘တဿာဟံ ဝစနံ သုတွာ၊ ဝိဟရိံ သာသနေ ရတာ။
တိဿော ဝိဇ္ဇာ အနုပ္ပတ္တာ၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ။

၁၉၅.
‘‘သဗ္ဗတ္ထ ဝိဟတာ နန္ဒီ၊ တမောခန္ဓော ပဒါလိတော။ဧဝံ ဇာနာဟိ ပါပိမ၊ နိဟတော တွမသိ အန္တက’’။
။ ဥပစာလာ ထေရီ။။
သတ္တကနိပါတော နိဋ္ဌိတော။
၈. အဋ္ဌကနိပါတော
၁. သီသူပစာလာထေရီဂါထာ
၁၉၆.
‘‘ဘိက္ခုနီ သီလသမ္ပန္နာ၊ ဣန္ဒြိယေသု သုသံဝုတာ။အဓိဂစ္ဆေ ပဒံ သန္တံ၊ အသေစနကမောဇဝံ’’။
၁၉၇.
‘‘တာဝတိံသာ စ ယာမာ စ၊ တုသိတာ စာပိ ဒေဝတာ။
နိမ္မာနရတိနော ဒေဝါ၊ ယေ ဒေဝါ ဝသဝတ္တိနော။
တတ္ထ စိတ္တံ ပဏီဓေဟိ၊ ယတ္ထ တေ ဝုသိတံ ပုရေ’’။၁၉၈.
‘‘တာဝတိံသာ စ ယာမာ စ၊ တုသိတာ စာပိ ဒေဝတာ။
နိမ္မာနရတိနော ဒေဝါ၊ ယေ ဒေဝါ ဝသဝတ္တိနော။
၁၉၉.
‘‘ကာလံ ကာလံ ဘဝါဘဝံ၊ သက္ကာယသ္မိံ ပုရက္ခတာ။
အဝီတိဝတ္တာ သက္ကာယံ၊ ဇာတိမရဏသာရိနော။
၂၀၀.
‘‘သဗ္ဗော အာဒီပိတော လောကော၊ သဗ္ဗော လောကော ပဒီပိတော။သဗ္ဗော ပဇ္ဇလိတော လောကော၊ သဗ္ဗော လောကော ပကမ္ပိတော။၂၀၁.
‘‘အကမ္ပိယံ အတုလိယံ၊ အပုထုဇ္ဇနသေဝိတံ။
ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မမဒေသေသိ၊ တတ္ထ မေ နိရတော မနော။
၂၀၂.
‘‘တဿာဟံ ဝစနံ သုတွာ၊ ဝိဟရိံ သာသနေ ရတာ။
တိဿော ဝိဇ္ဇာ အနုပ္ပတ္တာ၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ။၂၀၃.
‘‘သဗ္ဗတ္ထ ဝိဟတာ နန္ဒီ၊ တမောခန္ဓော ပဒါလိတော။ဧဝံ ဇာနာဟိ ပါပိမ၊ နိဟတော တွမသိ အန္တက’’။
။ သီသူပစာလာ ထေရီ။။
အဋ္ဌကနိပါတော နိဋ္ဌိတော။
၉. နဝကနိပါတော

၁. ဝဍ္ဎမာတုထေရီဂါထာ
၂၀၄.
‘‘မာ သု တေ ဝဍ္ဎ လောကမှိ၊ ဝနထော အာဟု ကုဒါစနံ။မာ ပုတ္တက ပုနပ္ပုနံ၊ အဟု ဒုက္ခဿ ဘာဂိမာ။၂၀၅.
‘‘သုခဉှိ ဝဍ္ဎ မုနယော၊ အနေဇာ ဆိန္နသံသယာ။
သီတိဘူတာ ဒမပ္ပတ္တာ၊ ဝိဟရန္တိ အနာသဝါ။
၂၀၆.
‘‘တေဟာနုစိဏ္ဏံ ဣသီဘိ၊ မဂ္ဂံ ဒဿနပတ္တိယာ။
ဒုက္ခဿန္တကိရိယာယ၊ တွံ ဝဍ္ဎ အနုဗြူဟယ’’။
၂၀၇.
‘‘ဝိသာရဒါဝ ဘဏသိ၊ ဧတမတ္ထံ ဇနေတ္တိ မေ။
မညာမိ နူန မာမိကေ၊ ဝနထော တေ န ဝိဇ္ဇတိ’’။
၂၀၈.
‘‘ယေ ကေစိ ဝဍ္ဎ သင်္ခါရာ၊ ဟီနာ ဥက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမာ။အဏူပိ အဏုမတ္တောပိ၊ ဝနထော မေ န ဝိဇ္ဇတိ။
၂၀၉.
‘‘သဗ္ဗေ မေ အာသဝါ ခီဏာ၊ အပ္ပမတ္တဿ ဈာယတော။
တိဿော ဝိဇ္ဇာ အနုပ္ပတ္တာ၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ’’။၂၁၀.
‘‘ဥဠာရံ ဝတ မေ မာတာ၊ ပတောဒံ သမဝဿရိ။
ပရမတ္ထသဉှိတာ ဂါထာ၊ ယထာပိ အနုကမ္ပိကာ။
၂၁၁.
‘‘တဿာဟံ ဝစနံ သုတွာ၊ အနုသိဋ္ဌိံ ဇနေတ္တိယာ။
ဓမ္မသံဝေဂမာပါဒိံ၊ ယောဂက္ခေမဿ ပတ္တိယာ။
၂၁၂.
‘‘သောဟံ ပဓာနပဟိတတ္တော၊ ရတ္တိန္ဒိဝမတန္ဒိတော။မာတရာ စောဒိတော သန္တော၊ အဖုသိံ သန္တိမုတ္တမံ’’။။ ဝဍ္ဎမာတာ ထေရီ။။
နဝကနိပါတော နိဋ္ဌိတော။
၁၀. ဧကာဒသနိပါတော
၁. ကိသာဂေါတမီထေရီဂါထာ
၂၁၃.
‘‘ကလျာဏမိတ္တတာ မုနိနာ၊ လောကံ အာဒိဿ ဝဏ္ဏိတာ။ကလျာဏမိတ္တေ ဘဇမာနော၊ အပိ ဗာလော ပဏ္ဍိတော အဿ။

၂၁၄.
‘‘ဘဇိတဗ္ဗာ သပ္ပုရိသာ၊ ပညာ တထာ ဝဍ္ဎတိ ဘဇန္တာနံ။
ဘဇမာနော သပ္ပုရိသေ၊ သဗ္ဗေဟိပိ ဒုက္ခေဟိ ပမုစ္စေယျ။၂၁၅.
‘‘ဒုက္ခဉ္စ ဝိဇာနေယျ၊ ဒုက္ခဿ စ သမုဒယံ နိရောဓံ။
အဋ္ဌင်္ဂိကဉ္စ မဂ္ဂံ၊ စတ္တာရိပိ အရိယသစ္စာနိ။
၂၁၆.
‘‘ဒုက္ခေါ ဣတ္ထိဘာဝေါ၊ အက္ခါတော ပုရိသဒမ္မသာရထိနာ။သပတ္တိကမ္ပိ ဟိ ဒုက္ခံ၊ အပ္ပေကစ္စာ သကိံ ဝိဇာတာယော။၂၁၇.
‘‘ဂလကေ အပိ ကန္တန္တိ၊ သုခုမာလိနိယော ဝိသာနိ ခါဒန္တိ။ဇနမာရကမဇ္ဈဂတာ၊ ဥဘောပိ ဗျသနာနိ အနုဘောန္တိ။
၂၁၈.
‘‘ဥပဝိဇညာ ဂစ္ဆန္တီ၊ အဒ္ဒသာဟံ ပတိံ မတံ။
ပန္ထမှိ ဝိဇာယိတွာန၊ အပ္ပတ္တာဝ သကံ ဃရံ။
၂၁၉.
‘‘ဒွေ ပုတ္တာ ကာလကတာ၊ ပတီ စ ပန္ထေ မတော ကပဏိကာယ။
မာတာ ပိတာ စ ဘာတာ၊ ဍယှန္တိ စ ဧကစိတကာယံ။
၂၂၀.
‘‘ခီဏကုလီနေ ကပဏေ၊ အနုဘူတံ တေ ဒုခံ အပရိမာဏံ။
အဿူ စ တေ ပဝတ္တံ၊ ဗဟူနိ စ ဇာတိသဟဿာနိ။
၂၂၁.
‘‘ဝသိတာ သုသာနမဇ္ဈေ၊ အထောပိ ခါဒိတာနိ ပုတ္တမံသာနိ။
ဟတကုလိကာ သဗ္ဗဂရဟိတာ၊ မတပတိကာ အမတမဓိဂစ္ဆိံ။
၂၂၂.
‘‘ဘာဝိတော မေ မဂ္ဂေါ၊ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော အမတဂါမီ။
နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကတံ၊ ဓမ္မာဒါသံ အဝေက္ခိံဟံ [အပေက္ခိဟံ (သီ.)]။၂၂၃.
‘‘အဟမမှိ ကန္တသလ္လာ၊ ဩဟိတဘာရာ ကတဉှိ ကရဏီယံ။
ကိသာ ဂေါတမီ ထေရီ၊ ဝိမုတ္တစိတ္တာ ဣမံ ဘဏီ’’တိ။
။ ကိသာ ဂေါတမီ ထေရီ။။
ဧကာဒသနိပါတော နိဋ္ဌိတော။
၁၁. ဒွာဒသကနိပါတော
၁. ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီဂါထာ
၂၂၄.

‘‘ဥဘော မာတာ စ ဓီတာ စ၊ မယံ အာသုံ [အာဘုံ (သီ.)] သပတ္တိယော။တဿာ မေ အဟု သံဝေဂေါ၊ အဗ္ဘုတော လောမဟံသနော။
၂၂၅.
‘‘ဓိရတ္ထု ကာမာ အသုစီ၊ ဒုဂ္ဂန္ဓာ ဗဟုကဏ္ဋကာ။
ယတ္ထ မာတာ စ ဓီတာ စ၊ သဘရိယာ မယံ အဟုံ။
၂၂၆.
‘‘ကာမေသွာဒီနဝံ ဒိသွာ၊ နေက္ခမ္မံ ဒဋ္ဌု ခေမတော။သာ ပဗ္ဗဇ္ဇိံ ရာဇဂဟေ၊ အဂါရသ္မာနဂါရိယံ။
၂၂၇.
‘‘ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ဇာနာမိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ ဝိသောဓိတံ။စေတောပရိစ္စဉာဏဉ္စ၊ သောတဓာတု ဝိသောဓိတာ။
၂၂၈.
‘‘ဣဒ္ဓီပိ မေ သစ္ဆိကတာ၊ ပတ္တော မေ အာသဝက္ခယော။
ဆဠဘိညာ သစ္ဆိကတာ၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ။
၂၂၉.
‘‘ဣဒ္ဓိယာ အဘိနိမ္မိတွာ၊ စတုရဿံ ရထံ အဟံ။
ဗုဒ္ဓဿ ပါဒေ ဝန္ဒိတွာ၊ လောကနာထဿ တာဒိနော’’ [သိရီမတော (သျာ. က.)]။
၂၃၀.
‘‘သုပုပ္ဖိတဂ္ဂံ ဥပဂမ္မ ပါဒပံ၊ ဧကာ တုဝံ တိဋ္ဌသိ သာလမူလေ [ရုက္ခမူလေ (သျာ. က.)]။န စာပိ တေ ဒုတိယော အတ္ထိ ကောစိ၊ န တွံ ဗာလေ ဘာယသိ ဓုတ္တကာနံ’’။
၂၃၁.
‘‘သတံ သဟဿာနိပိ ဓုတ္တကာနံ၊ သမာဂတာ ဧဒိသကာ ဘဝေယျုံ။
လောမံ န ဣဉ္ဇေ နပိ သမ္ပဝေဓေ၊ ကိံ မေ တုဝံ မာရ ကရိဿသေကော။
၂၃၂.
‘‘ဧသာ အန္တရဓာယာမိ၊ ကုစ္ဆိံ ဝါ ပဝိသာမိ တေ။
ဘမုကန္တရေ တိဋ္ဌာမိ၊ တိဋ္ဌန္တိံ မံ န ဒက္ခသိ။
၂၃၃.
‘‘စိတ္တမှိ ဝသီဘူတာဟံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒါ သုဘာဝိတာ။
ဆဠဘိညာ သစ္ဆိကတာ၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ။
၂၃၄.
‘‘သတ္တိသူလူပမာ ကာမာ၊ ခန္ဓာသံ အဓိကုဋ္ဋနာ။
ယံ တွံ ‘ကာမရတိံ’ ဗြူသိ၊ ‘အရတီ’ ဒါနိ သာ မမ။၂၃၅.
‘‘သဗ္ဗတ္ထ ဝိဟတာ နန္ဒီ၊ တမောခန္ဓော ပဒါလိတော။ဧဝံ ဇာနာဟိ ပါပိမ၊ နိဟတော တွမသိ အန္တကာ’’တိ။

။ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ ထေရီ။။
ဒွာဒသနိပါတော နိဋ္ဌိတော။
၁၂. သောဠသနိပါတော
၁. ပုဏ္ဏာထေရီဂါထာ
၂၃၆.
‘‘ဥဒဟာရီ အဟံ သီတေ [ဥဒကမာဟရိံ သီတေ (သီ.)]၊ သဒါ ဥဒကမောတရိံ။
အယျာနံ ဒဏ္ဍဘယဘီတာ၊ ဝါစာဒောသဘယဋ္ဋိတာ။
၂၃၇.
‘‘ကဿ ဗြာဟ္မဏ တွံ ဘီတော၊ သဒါ ဥဒကမောတရိ။
ဝေဓမာနေဟိ ဂတ္တေဟိ၊ သီတံ ဝေဒယသေ ဘုသံ’’။
၂၃၈.
ဇာနန္တီ ဝတ မံ [ဇာနန္တီ စ တုဝံ (က.)] ဘောတိ၊ ပုဏ္ဏိကေ ပရိပုစ္ဆသိ။ကရောန္တံ ကုသလံ ကမ္မံ၊ ရုန္ဓန္တံ ကတပါပကံ။
၂၃၉.
‘‘ယော စ ဝုဍ္ဎော ဒဟရော ဝါ၊ ပါပကမ္မံ ပကုဗ္ဗတိ။
ဒကာဘိသေစနာ သောပိ၊ ပါပကမ္မာ ပမုစ္စတိ’’။
၂၄၀.
‘‘ကော နု တေ ဣဒမက္ခါသိ၊ အဇာနန္တဿ အဇာနကော။
ဒကာဘိသေစနာ နာမ၊ ပါပကမ္မာ ပမုစ္စတိ။
၂၄၁.
‘‘သဂ္ဂံ နူန ဂမိဿန္တိ၊ သဗ္ဗေ မဏ္ဍူကကစ္ဆပါ။
နာဂါ [နက္ကာ (သီ.)] စ သုသုမာရာ စ၊ ယေ စညေ ဥဒကေ စရာ။၂၄၂.
‘‘ဩရဗ္ဘိကာ သူကရိကာ၊ မစ္ဆိကာ မိဂဗန္ဓကာ။
စောရာ စ ဝဇ္ဈဃာတာ စ၊ ယေ စညေ ပါပကမ္မိနော။
ဒကာဘိသေစနာ တေပိ၊ ပါပကမ္မာ ပမုစ္စရေ။
၂၄၃.
‘‘သစေ ဣမာ နဒိယော တေ၊ ပါပံ ပုဗ္ဗေ ကတံ ဝဟုံ။ပုညမ္ပိမာ ဝဟေယျုံ တေ၊ တေန တွံ ပရိဗာဟိရော။၂၄၄.
‘‘ယဿ ဗြာဟ္မဏ တွံ ဘီတော၊ သဒါ ဥဒကမောတရိ။
တမေဝ ဗြဟ္မေ မာ ကာသိ၊ မာ တေ သီတံ ဆဝိံ ဟနေ’’။၂၄၅.
‘‘ကုမ္မဂ္ဂပဋိပန္နံ မံ၊ အရိယမဂ္ဂံ သမာနယိ။ဒကာဘိသေစနာ ဘောတိ၊ ဣမံ သာဋံ ဒဒါမိ တေ’’။

၂၄၆.
‘‘တုယှေဝ သာဋကော ဟောတု၊ နာဟမိစ္ဆာမိ သာဋကံ။
သစေ ဘာယသိ ဒုက္ခဿ၊ သစေ တေ ဒုက္ခမပ္ပိယံ။
၂၄၇.
‘‘မာကာသိ ပါပကံ ကမ္မံ၊ အာဝိ ဝါ ယဒိ ဝါ ရဟော။
သစေ စ ပါပကံ ကမ္မံ၊ ကရိဿသိ ကရောသိ ဝါ။
၂၄၈.
‘‘န တေ ဒုက္ခါ ပမုတျတ္ထိ၊ ဥပေစ္စာပိ [ဥပ္ပစ္စာပိ (အဋ္ဌ. ပါဌန္တရံ)] ပလာယတော။သစေ ဘာယသိ ဒုက္ခဿ၊ သစေ တေ ဒုက္ခမပ္ပိယံ။
၂၄၉.
‘‘ဥပေဟိ သရဏံ ဗုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မံ သင်္ဃဉ္စ တာဒိနံ။
သမာဒိယာဟိ သီလာနိ၊ တံ တေ အတ္ထာယ ဟေဟိတိ’’။
၂၅၀.
‘‘ဥပေမိ သရဏံ ဗုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မံ သင်္ဃဉ္စ တာဒိနံ။
သမာဒိယာမိ သီလာနိ၊ တံ မေ အတ္ထာယ ဟေဟိတိ။
၂၅၁.
‘‘ဗြဟ္မဗန္ဓု ပုရေ အာသိံ၊ အဇ္ဇမှိ သစ္စဗြာဟ္မဏော။
တေဝိဇ္ဇော ဝေဒသမ္ပန္နော၊ သောတ္တိယော စမှိ နှာတကော’’တိ။။ ပုဏ္ဏာ ထေရီ။။
သောဠသနိပါတော နိဋ္ဌိတော။
၁၃. ဝီသတိနိပါတော
၁. အမ္ဗပါလီထေရီဂါထာ
၂၅၂.
‘‘ကာဠကာ ဘမရဝဏ္ဏသာဒိသာ၊ ဝေလ္လိတဂ္ဂါ မမ မုဒ္ဓဇာ အဟုံ။
တေ ဇရာယ သာဏဝါကသာဒိသာ၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။
၂၅၃.
‘‘ဝါသိတောဝ သုရဘီ ကရဏ္ဍကော၊ ပုပ္ဖပူရ မမ ဥတ္တမင်္ဂဇော [ဥတ္တမင်္ဂဘူတော (က.)]။တံ ဇရာယထ သလောမဂန္ဓိကံ၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။
၂၅၄.
‘‘ကာနနံဝ သဟိတံ သုရောပိတံ၊ ကောစ္ဆသူစိဝိစိတဂ္ဂသောဘိတံ။
တံ ဇရာယ ဝိရလံ တဟိံ တဟိံ၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။
၂၅၅.
‘‘ကဏှခန္ဓကသုဝဏ္ဏမဏ္ဍိတံ၊ သောဘတေ သုဝေဏီဟိလင်္ကတံ။
တံ ဇရာယ ခလိတံ သိရံ ကတံ၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။
၂၅၆.

‘‘စိတ္တကာရသုကတာဝ လေခိကာ၊ သောဘရေ သု ဘမုကာ ပုရေ မမ။
တာ ဇရာယ ဝလိဘိပ္ပလမ္ဗိတာ၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။
၂၅၇.
‘‘ဘဿရာ သုရုစိရာ ယထာ မဏီ၊ နေတ္တဟေသုမဘိနီလမာယတာ။
တေ ဇရာယဘိဟတာ န သောဘရေ၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။
၂၅၈.
‘‘သဏှတုင်္ဂသဒိသီ စ နာသိကာ၊ သောဘတေ သု အဘိယောဗ္ဗနံ ပတိ။သာ ဇရာယ ဥပကူလိတာ ဝိယ၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။
၂၅၉.
‘‘ကင်္ကဏံ ဝ သုကတံ သုနိဋ္ဌိတံ၊ သောဘရေ သု မမ ကဏ္ဏပါဠိယော။တာ ဇရာယ ဝလိဘိပ္ပလမ္ဗိတာ၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။
၂၆၀.
‘‘ပတ္တလီမကုလဝဏ္ဏသာဒိသာ၊ သောဘရေ သု ဒန္တာ ပုရေ မမ။
တေ ဇရာယ ခဏ္ဍိတာ စာသိတာ [ပီတကာ (သီ.)]၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။၂၆၁.
‘‘ကာနနမှိ ဝနသဏ္ဍစာရိနီ၊ ကောကိလာဝ မဓုရံ နိကူဇိဟံ။
တံ ဇရာယ ခလိတံ တဟိံ တဟိံ၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။
၂၆၂.
‘‘သဏှကမ္ဗုရိဝ သုပ္ပမဇ္ဇိတာ၊ သောဘတေ သု ဂီဝါ ပုရေ မမ။
သာ ဇရာယ ဘဂ္ဂါ [ဘဉ္ဇိတာ (?)] ဝိနာမိတာ၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။
၂၆၃.
‘‘ဝဋ္ဋပလိဃသဒိသောပမာ ဥဘော၊ သောဘရေ သု ဗာဟာ ပုရေ မမ။
တာ ဇရာယ ယထ ပါဋလိဗ္ဗလိတာ [ယထာ ပါဋလိပ္ပလိတာ (သီ. သျာ. က.)]၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။၂၆၄.
‘‘သဏှမုဒ္ဒိကသုဝဏ္ဏမဏ္ဍိတာ၊ သောဘရေ သု ဟတ္ထာ ပုရေ မမ။
တေ ဇရာယ ယထာ မူလမူလိကာ၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။
၂၆၅.
‘‘ပီနဝဋ္ဋသဟိတုဂ္ဂတာ ဥဘော၊ သောဘရေ [သောဘတေ (အဋ္ဌ.)] သု ထနကာ ပုရေ မမ။
ထေဝိကီဝ လမ္ဗန္တိ နောဒကာ၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။
၂၆၆.
‘‘ကဉ္စနဿဖလကံဝ သမ္မဋ္ဌံ၊ သောဘတေ သု ကာယော ပုရေ မမ။
သော ဝလီဟိ သုခုမာဟိ ဩတတော၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။
၂၆၇.
‘‘နာဂဘောဂသဒိသောပမာ ဥဘော၊ သောဘရေ သု ဦရူ ပုရေ မမ။တေ ဇရာယ ယထာ ဝေဠုနာဠိယော၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။

၂၆၈.
‘‘သဏှနူပုရသုဝဏ္ဏမဏ္ဍိတာ၊ သောဘရေ သု ဇင်္ဃာ ပုရေ မမ။တာ ဇရာယ တိလဒဏ္ဍကာရိဝ၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။
၂၆၉.
‘‘တူလပုဏ္ဏသဒိသောပမာ ဥဘော၊ သောဘရေ သု ပါဒါ ပုရေ မမ။တေ ဇရာယ ဖုဋိတာ ဝလီမတာ၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ။
၂၇၀.
‘‘ဧဒိသော အဟု အယံ သမုဿယော၊ ဇဇ္ဇရော ဗဟုဒုက္ခါနမာလယော။
သောပလေပပတိတော ဇရာဃရော၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာ’’။
။ အမ္ဗပါလီ ထေရီ။။
၂. ရောဟိနီထေရီဂါထာ
၂၇၁.
‘‘‘သမဏာ’တိ ဘောတိ သုပိ [ဘောတိ တွံ သယသိ (သီ.)၊ ဘောတိ မံ ဝိပဿိ (သျာ.)]၊ ‘သမဏာ’တိ ပဗုဇ္ဈသိ [ပဋိဗုဇ္ဈသိ (သီ. သျာ.)]။
သမဏာနေဝ [သမဏာနမေဝ (သီ. သျာ.)] ကိတ္တေသိ၊ သမဏီ နူန [သမဏီ နု (က.)] ဘဝိဿသိ။
၂၇၂.
‘‘ဝိပုလံ အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ၊ သမဏာနံ ပဝေစ္စသိ [ပယစ္ဆသိ (သီ.)]။
ရောဟိနီ ဒါနိ ပုစ္ဆာမိ၊ ကေန တေ သမဏာ ပိယာ။
၂၇၃.
‘‘အကမ္မကာမာ အလသာ၊ ပရဒတ္တူပဇီဝိနော။
အာသံသုကာ သာဒုကာမာ၊ ကေန တေ သမဏာ ပိယာ’’။
၂၇၄.
‘‘စိရဿံ ဝတ မံ တာတ၊ သမဏာနံ ပရိပုစ္ဆသိ။
တေသံ တေ ကိတ္တယိဿာမိ၊ ပညာသီလပရက္ကမံ။၂၇၅.
‘‘ကမ္မကာမာ အနလသာ၊ ကမ္မသေဋ္ဌဿ ကာရကာ။
ရာဂံ ဒောသံ ပဇဟန္တိ၊ တေန မေ သမဏာ ပိယာ။၂၇၆.
‘‘တီဏိ ပါပဿ မူလာနိ၊ ဓုနန္တိ သုစိကာရိနော။သဗ္ဗံ ပါပံ ပဟီနေသံ၊ တေန မေ သမဏာ ပိယာ။
၂၇၇.
‘‘ကာယကမ္မံ သုစိ နေသံ၊ ဝစီကမ္မဉ္စ တာဒိသံ။
မနောကမ္မံ သုစိ နေသံ၊ တေန မေ သမဏာ ပိယာ။
၂၇၈.
‘‘ဝိမလာ သင်္ခမုတ္တာဝ၊ သုဒ္ဓါ သန္တရဗာဟိရာ။
ပုဏ္ဏာ သုက္ကာန ဓမ္မာနံ [သုက္ကေဟိ ဓမ္မေဟိ (သီ. သျာ. အဋ္ဌ.)]၊ တေန မေ သမဏာ ပိယာ။

၂၇၉.
‘‘ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ၊ အရိယာ ဓမ္မဇီဝိနော။
အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ ဒေသေန္တိ၊ တေန မေ သမဏာ ပိယာ။၂၈၀.
‘‘ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ၊ အရိယာ ဓမ္မဇီဝိနော။
ဧကဂ္ဂစိတ္တာ သတိမန္တော၊ တေန မေ သမဏာ ပိယာ။
၂၈၁.
‘‘ဒူရင်္ဂမာ သတိမန္တော၊ မန္တဘာဏီ အနုဒ္ဓတာ။
ဒုက္ခဿန္တံ ပဇာနန္တိ၊ တေန မေ သမဏာ ပိယာ။
၂၈၂.
‘‘ယသ္မာ ဂါမာ ပက္ကမန္တိ၊ န ဝိလောကေန္တိ ကိဉ္စနံ။အနပေက္ခါဝ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေန မေ သမဏာ ပိယာ။
၂၈၃.
‘‘န တေသံ ကောဋ္ဌေ ဩပေန္တိ၊ န ကုမ္ဘိံ န ခဠောပိယံ။ပရိနိဋ္ဌိတမေသာနာ၊ တေန မေ သမဏာ ပိယာ။
၂၈၄.
‘‘န တေ ဟိရညံ ဂဏှန္တိ၊ န သုဝဏ္ဏံ န ရူပိယံ။
ပစ္စုပ္ပန္နေန ယာပေန္တိ၊ တေန မေ သမဏာ ပိယာ။
၂၈၅.
‘‘နာနာကုလာ ပဗ္ဗဇိတာ၊ နာနာဇနပဒေဟိ စ။
အညမညံ ပိယာယန္တိ [ပိဟယန္တိ (က.)]၊ တေန မေ သမဏာ ပိယာ’’။၂၈၆.
‘‘အတ္ထာယ ဝတ နော ဘောတိ၊ ကုလေ ဇာတာသိ ရောဟိနီ။
သဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓေ စ ဓမ္မေ စ၊ သင်္ဃေ စ တိဗ္ဗဂါရဝါ။
၂၈၇.
‘‘တုဝံ ဟေတံ ပဇာနာသိ၊ ပုညက္ခေတ္တံ အနုတ္တရံ။
အမှမ္ပိ ဧတေ သမဏာ၊ ပဋိဂဏှန္တိ ဒက္ခိဏံ’’။၂၈၈.
‘‘ပတိဋ္ဌိတော ဟေတ္ထ ယညော၊ ဝိပုလော နော ဘဝိဿတိ။သစေ ဘာယသိ ဒုက္ခဿ၊ သစေ တေ ဒုက္ခမပ္ပိယံ။
၂၈၉.
‘‘ဥပေဟိ သရဏံ ဗုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မံ သင်္ဃဉ္စ တာဒိနံ။သမာဒိယာဟိ သီလာနိ၊ တံ တေ အတ္ထာယ ဟေဟိတိ’’။၂၉၀.
‘‘ဥပေမိ သရဏံ ဗုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မံ သင်္ဃဉ္စ တာဒိနံ။

သမာဒိယာမိ သီလာနိ၊ တံ မေ အတ္ထာယ ဟေဟိတိ။
၂၉၁.
‘‘ဗြဟ္မဗန္ဓု ပုရေ အာသိံ၊ သော ဣဒါနိမှိ ဗြာဟ္မဏော။တေဝိဇ္ဇော သောတ္တိယော စမှိ၊ ဝေဒဂူ စမှိ နှာတကော’’။။ ရောဟိနီ ထေရီ။။
၃. စာပါထေရီဂါထာ
၂၉၂.
‘‘လဋ္ဌိဟတ္ထော ပုရေ အာသိ၊ သော ဒါနိ မိဂလုဒ္ဒကော။အာသာယ ပလိပါ ဃောရာ၊ နာသက္ခိ ပါရမေတဝေ။
၂၉၃.
‘‘သုမတ္တံ မံ မညမာနာ၊ စာပါ ပုတ္တမတောသယိ။
စာပါယ ဗန္ဓနံ ဆေတွာ၊ ပဗ္ဗဇိဿံ ပုနောပဟံ။
၂၉၄.
‘‘မာ မေ ကုဇ္ဈိ မဟာဝီရ၊ မာ မေ ကုဇ္ဈိ မဟာမုနိ။
န ဟိ ကောဓပရေတဿ၊ သုဒ္ဓိ အတ္ထိ ကုတော တပေါ။
၂၉၅.
‘‘ပက္ကမိဿဉ္စ နာဠာတော၊ ကောဓ နာဠာယ ဝစ္ဆတိ။
ဗန္ဓန္တီ ဣတ္ထိရူပေန၊ သမဏေ ဓမ္မဇီဝိနော’’ [ဓမ္မဇီဝိနေ (က.)]။၂၉၆.
‘‘ဧဟိ ကာဠ နိဝတ္တဿု၊ ဘုဉ္ဇ ကာမေ ယထာ ပုရေ။
အဟဉ္စ တေ ဝသီကတာ၊ ယေ စ မေ သန္တိ ဉာတကာ’’။
၂၉၇.
‘‘ဧတ္တော စာပေ စတုဗ္ဘာဂံ၊ ယထာ ဘာသသိ တွဉ္စ မေ။
တယိ ရတ္တဿ ပေါသဿ၊ ဥဠာရံ ဝတ တံ သိယာ’’။
၂၉၈.
‘‘ကာဠင်္ဂိနိံဝ တက္ကာရိံ၊ ပုပ္ဖိတံ ဂိရိမုဒ္ဓနိ။
ဖုလ္လံ ဒါလိမလဋ္ဌိံဝ၊ အန္တောဒီပေဝ ပါဋလိံ။
၂၉၉.
‘‘ဟရိစန္ဒနလိတ္တင်္ဂိံ၊ ကာသိကုတ္တမဓာရိနိံ။
တံ မံ ရူပဝတိံ သန္တိံ၊ ကဿ ဩဟာယ ဂစ္ဆသိ’’။
၃၀၀.
‘‘သာကုန္တိကောဝ သကုဏိံ [သကုဏံ (သျာ.)]၊ ယထာ ဗန္ဓိတုမိစ္ဆတိ။အာဟရိမေန ရူပေန၊ န မံ တွံ ဗာဓယိဿသိ’’။
၃၀၁.
‘‘ဣမဉ္စ မေ ပုတ္တဖလံ၊ ကာဠ ဥပ္ပါဒိတံ တယာ။

တံ မံ ပုတ္တဝတိံ သန္တိံ၊ ကဿ ဩဟာယ ဂစ္ဆသိ’’။
၃၀၂.
‘‘ဇဟန္တိ ပုတ္တေ သပ္ပညာ၊ တတော ဉာတီ တတော ဓနံ။
ပဗ္ဗဇန္တိ မဟာဝီရာ၊ နာဂေါ ဆေတွာဝ ဗန္ဓနံ’’။
၃၀၃.
‘‘ဣဒါနိ တေ ဣမံ ပုတ္တံ၊ ဒဏ္ဍေန ဆုရိကာယ ဝါ။
ဘူမိယံ ဝါ နိသုမ္ဘိဿံ [နိသုမ္ဘေယျံ (သီ.)]၊ ပုတ္တသောကာ န ဂစ္ဆသိ’’။၃၀၄.
‘‘သစေ ပုတ္တံ သိင်္ဂါလာနံ၊ ကုက္ကုရာနံ ပဒါဟိသိ။
န မံ ပုတ္တကတ္တေ ဇမ္မိ၊ ပုနရာဝတ္တယိဿသိ’’။
၃၀၅.
‘‘ဟန္ဒ ခေါ ဒါနိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ကုဟိံ ကာဠ ဂမိဿသိ။
ကတမံ ဂါမနိဂမံ၊ နဂရံ ရာဇဓာနိယော’’။
၃၀၆.
‘‘အဟုမှ ပုဗ္ဗေ ဂဏိနော၊ အဿမဏာ သမဏမာနိနော။ဂါမေန ဂါမံ ဝိစရိမှ၊ နဂရေ ရာဇဓာနိယော။
၃၀၇.
‘‘ဧသော ဟိ ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓေါ၊ နဒိံ နေရဉ္ဇရံ ပတိ။သဗ္ဗဒုက္ခပ္ပဟာနာယ၊ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ပါဏိနံ။တဿာဟံ သန္တိကံ ဂစ္ဆံ၊ သော မေ သတ္ထာ ဘဝိဿတိ’’။၃၀၈.
‘‘ဝန္ဒနံ ဒါနိ ဝဇ္ဇာသိ၊ လောကနာထံ အနုတ္တရံ။ပဒက္ခိဏဉ္စ ကတွာန၊ အာဒိသေယျာသိ ဒက္ခိဏံ’’။၃၀၉.
‘‘ဧတံ ခေါ လဗ္ဘမမှေဟိ၊ ယထာ ဘာသသိ တွဉ္စ မေ။ဝန္ဒနံ ဒါနိ တေ ဝဇ္ဇံ၊ လောကနာထံ အနုတ္တရံ။ပဒက္ခိဏဉ္စ ကတွာန၊ အာဒိသိဿာမိ ဒက္ခိဏံ’’။၃၁၀.
တတော စ ကာဠော ပက္ကာမိ၊ နဒိံ နေရဉ္ဇရံ ပတိ။
သော အဒ္ဒသာသိ သမ္ဗုဒ္ဓံ၊ ဒေသေန္တံ အမတံ ပဒံ။
၃၁၁.
ဒုက္ခံ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ၊ ဒုက္ခဿ စ အတိက္ကမံ။
အရိယံ စဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ၊ ဒုက္ခူပသမဂါမိနံ။
၃၁၂.
တဿ ပါဒါနိ ဝန္ဒိတွာ၊ ကတွာန နံ [ကတွာနဟံ (သီ.)] ပဒက္ခိဏံ။

စာပါယ အာဒိသိတွာန၊ ပဗ္ဗဇိံ အနဂါရိယံ။
တိဿော ဝိဇ္ဇာ အနုပ္ပတ္တာ၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ။။ စာပါ ထေရီ။။
၄. သုန္ဒရီထေရီဂါထာ
၃၁၃.
‘‘ပေတာနိ ဘောတိ ပုတ္တာနိ၊ ခါဒမာနာ တုဝံ ပုရေ။
တုဝံ ဒိဝါ စ ရတ္တော စ၊ အတီဝ ပရိတပ္ပသိ။
၃၁၄.
‘‘သာဇ္ဇ သဗ္ဗာနိ ခါဒိတွာ၊ သတပုတ္တာနိ [သတ္တ ပုတ္တာနိ (သျာ.)] ဗြာဟ္မဏီ။ဝါသေဋ္ဌိ ကေန ဝဏ္ဏေန၊ န ဗာဠှံ ပရိတပ္ပသိ’’။
၃၁၅.
‘‘ဗဟူနိ ပုတ္တသတာနိ၊ ဉာတိသင်္ဃသတာနိ စ။
ခါဒိတာနိ အတီတံသေ၊ မမ တုယှဉ္စ ဗြာဟ္မဏ။
၃၁၆.
‘‘သာဟံ နိဿရဏံ ဉတွာ၊ ဇာတိယာ မရဏဿ စ။
န သောစာမိ န ရောဒါမိ၊ န စာပိ ပရိတပ္ပယိံ’’။
၃၁၇.
‘‘အဗ္ဘုတံ ဝတ ဝါသေဋ္ဌိ၊ ဝါစံ ဘာသသိ ဧဒိသိံ။
ကဿ တွံ ဓမ္မမညာယ၊ ဂိရံ [ထိရံ (သီ.)] ဘာသသိ ဧဒိသိံ’’။
၃၁၈.
‘‘ဧသ ဗြာဟ္မဏ သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ နဂရံ မိထိလံ ပတိ။
သဗ္ဗဒုက္ခပ္ပဟာနာယ၊ ဓမ္မံ ဒေသေသိ ပါဏိနံ။
၃၁၉.
‘‘တဿ ဗြဟ္မေ [ဗြာဟ္မဏ (သီ. သျာ.)] အရဟတော၊ ဓမ္မံ သုတွာ နိရူပဓိံ။တတ္ထ ဝိညာတသဒ္ဓမ္မာ၊ ပုတ္တသောကံ ဗျပါနုဒိံ’’။
၃၂၀.
‘‘သော အဟမ္ပိ ဂမိဿာမိ၊ နဂရံ မိထိလံ ပတိ။
အပ္ပေဝ မံ သော ဘဂဝါ၊ သဗ္ဗဒုက္ခါ ပမောစယေ’’။
၃၂၁.
အဒ္ဒသ ဗြာဟ္မဏော ဗုဒ္ဓံ၊ ဝိပ္ပမုတ္တံ နိရူပဓိံ။သွဿ ဓမ္မမဒေသေသိ၊ မုနိ ဒုက္ခဿ ပါရဂူ။
၃၂၂.
ဒုက္ခံ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ၊ ဒုက္ခဿ စ အတိက္ကမံ။
အရိယံ စဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ၊ ဒုက္ခူပသမဂါမိနံ။၃၂၃.

တတ္ထ ဝိညာတသဒ္ဓမ္မော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ သမရောစယိ။
သုဇာတော တီဟိ ရတ္တီဟိ၊ တိဿော ဝိဇ္ဇာ အဖဿယိ။
၃၂၄.
‘‘ဧဟိ သာရထိ ဂစ္ဆာဟိ၊ ရထံ နိယျာဒယာဟိမံ။
အာရောဂျံ ဗြာဟ္မဏိံ ဝဇ္ဇ [ဝဇ္ဇာ (သီ.)]၊ ‘ပဗ္ဗဇိ [ပဗ္ဗဇိတော (သီ.)] ဒါနိ ဗြာဟ္မဏော။သုဇာတော တီဟိ ရတ္တီဟိ၊ တိဿော ဝိဇ္ဇာ အဖဿယိ’’’။
၃၂၅.
တတော စ ရထမာဒါယ၊ သဟဿဉ္စာပိ သာရထိ။
အာရောဂျံ ဗြာဟ္မဏိဝေါစ၊ ‘‘ပဗ္ဗဇိ ဒါနိ ဗြာဟ္မဏော။
သုဇာတော တီဟိ ရတ္တီဟိ၊ တိဿော ဝိဇ္ဇာ အဖဿယိ’’။
၃၂၆.
‘‘ဧတဉ္စာဟံ အဿရထံ၊ သဟဿဉ္စာပိ သာရထိ။
တေဝိဇ္ဇံ ဗြာဟ္မဏံ သုတွာ [ဉတွာ (သီ.)]၊ ပုဏ္ဏပတ္တံ ဒဒါမိ တေ’’။
၃၂၇.
‘‘တုယှေဝ ဟောတွဿရထော၊ သဟဿဉ္စာပိ ဗြာဟ္မဏိ။
အဟမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ဝရပညဿ သန္တိကေ’’။
၃၂၈.
‘‘ဟတ္ထီ ဂဝဿံ မဏိကုဏ္ဍလဉ္စ၊ ဖီတဉ္စိမံ ဂဟဝိဘဝံ ပဟာယ။
ပိတာ ပဗ္ဗဇိတော တုယှံ၊ ဘုဉ္ဇ ဘောဂါနိ သုန္ဒရိ။ တုဝံ ဒါယာဒိကာ ကုလေ’’။၃၂၉.
‘‘ဟတ္ထီ ဂဝဿံ မဏိကုဏ္ဍလဉ္စ၊ ရမ္မံ စိမံ ဂဟဝိဘဝံ ပဟာယ။
ပိတာ ပဗ္ဗဇိတော မယှံ၊ ပုတ္တသောကေန အဋ္ဋိတော။
အဟမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ဘာတုသောကေန အဋ္ဋိတာ’’။
၃၃၀.
‘‘သော တေ ဣဇ္ဈတု သင်္ကပ္ပေါ၊ ယံ တွံ ပတ္ထေသိ သုန္ဒရီ။ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဍော ဥဉ္ဆော စ၊ ပံသုကူလဉ္စ စီဝရံ။
ဧတာနိ အဘိသမ္ဘောန္တီ၊ ပရလောကေ အနာသဝါ’’။
၃၃၁.
‘‘သိက္ခမာနာယ မေ အယျေ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဝိသောဓိတံ။
ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ဇာနာမိ၊ ယတ္ထ မေ ဝုသိတံ ပုရေ။
၃၃၂.
‘‘တုဝံ နိဿာယ ကလျာဏီ၊ ထေရီ သင်္ဃဿ သောဘနေ။
တိဿော ဝိဇ္ဇာ အနုပ္ပတ္တာ၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ။၃၃၃.
‘‘အနုဇာနာဟိ မေ အယျေ၊ ဣစ္ဆေ သာဝတ္ထိ ဂန္တဝေ။

သီဟနာဒံ နဒိဿာမိ၊ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ သန္တိကေ’’။၃၃၄.
‘‘ပဿ သုန္ဒရိ သတ္ထာရံ၊ ဟေမဝဏ္ဏံ ဟရိတ္တစံ။
အဒန္တာနံ ဒမေတာရံ၊ သမ္ဗုဒ္ဓမကုတောဘယံ’’။၃၃၅.
‘‘ပဿ သုန္ဒရိမာယန္တိံ၊ ဝိပ္ပမုတ္တံ နိရူပဓိံ။
ဝီတရာဂံ ဝိသံယုတ္တံ၊ ကတကိစ္စမနာသဝံ။
၃၃၆.
‘‘ဗာရာဏသီတော နိက္ခမ္မ၊ တဝ သန္တိကမာဂတာ။
သာဝိကာ တေ မဟာဝီရ၊ ပါဒေ ဝန္ဒတိ သုန္ဒရီ’’။
၃၃၇.
‘‘တုဝံ ဗုဒ္ဓေါ တုဝံ သတ္ထာ၊ တုယှံ ဓီတာမှိ ဗြာဟ္မဏ။ဩရသာ မုခတော ဇာတာ၊ ကတကိစ္စာ အနာသဝါ’’။
၃၃၈.
‘‘တဿာ တေ သွာဂတံ ဘဒ္ဒေ၊ တတော [အထော (က.)] တေ အဒုရာဂတံ။ဧဝဉှိ ဒန္တာ အာယန္တိ၊ သတ္ထု ပါဒါနိ ဝန္ဒိကာ။
ဝီတရာဂါ ဝိသံယုတ္တာ၊ ကတကိစ္စာ အနာသဝါ’’။
။ သုန္ဒရီ ထေရီ။။
၅. သုဘာကမ္မာရဓီတုထေရီဂါထာ
၃၃၉.
‘‘ဒဟရာဟံ သုဒ္ဓဝသနာ၊ ယံ ပုရေ ဓမ္မမဿုဏိံ။
တဿာ မေ အပ္ပမတ္တာယ၊ သစ္စာဘိသမယော အဟု။
၃၄၀.
‘‘တတောဟံ သဗ္ဗကာမေသု၊ ဘုသံ အရတိမဇ္ဈဂံ။
သက္ကာယသ္မိံ ဘယံ ဒိသွာ၊ နေက္ခမ္မမေဝ [နေက္ခမ္မညေဝ (သီ.)၊ နေက္ခမ္မဿေဝ (သျာ.)] ပီဟယေ။၃၄၁.
‘‘ဟိတွာနဟံ ဉာတိဂဏံ၊ ဒါသကမ္မကရာနိ စ။
ဂါမခေတ္တာနိ ဖီတာနိ၊ ရမဏီယေ ပမောဒိတေ။
၃၄၂.
‘‘ပဟာယဟံ ပဗ္ဗဇိတာ၊ သာပတေယျမနပ္ပကံ။
ဧဝံ သဒ္ဓါယ နိက္ခမ္မ၊ သဒ္ဓမ္မေ သုပ္ပဝေဒိတေ။
၃၄၃.
‘‘နေတံ [န မေတံ (သီ. သျာ.)] အဿ ပတိရူပံ၊ အာကိဉ္စညဉှိ ပတ္ထယေ။
ယော [ယာ (သျာ.)] ဇာတရူပံ ရဇတံ၊ ဆဍ္ဍေတွာ [ထပေတွာ (က.)] ပုနရာဂမေ [ပုနရာဂဟေ (က.)]။၃၄၄.

‘‘ရဇတံ ဇာတရူပံ ဝါ၊ န ဗောဓာယ န သန္တိယာ။
နေတံ သမဏသာရုပ္ပံ၊ န ဧတံ အရိယဒ္ဓနံ။
၃၄၅.
‘‘လောဘနံ မဒနဉ္စေတံ၊ မောဟနံ ရဇဝဍ္ဎနံ။
သာသင်္ကံ ဗဟုအာယာသံ၊ နတ္ထိ စေတ္ထ ဓုဝံ ဌိတိ။၃၄၆.
‘‘ဧတ္ထ ရတ္တာ ပမတ္တာ စ၊ သင်္ကိလိဋ္ဌမနာ နရာ။
အညမညေန ဗျာရုဒ္ဓါ၊ ပုထု ကုဗ္ဗန္တိ မေဓဂံ။
၃၄၇.
‘‘ဝဓော ဗန္ဓော ပရိက္လေသော၊ ဇာနိ သောကပရိဒ္ဒဝေါ။ကာမေသု အဓိပန္နာနံ၊ ဒိဿတေ ဗျသနံ ဗဟုံ။
၃၄၈.
‘‘တံ မံ ဉာတီ အမိတ္တာဝ၊ ကိံ ဝေါ ကာမေသု ယုဉ္ဇထ။ဇာနာထ မံ ပဗ္ဗဇိတံ၊ ကာမေသု ဘယဒဿိနိံ။
၃၄၉.
‘‘န ဟိရညသုဝဏ္ဏေန၊ ပရိက္ခီယန္တိ အာသဝါ။
အမိတ္တာ ဝဓကာ ကာမာ၊ သပတ္တာ သလ္လဗန္ဓနာ။
၃၅၀.
‘‘တံ မံ ဉာတီ အမိတ္တာဝ၊ ကိံ ဝေါ ကာမေသု ယုဉ္ဇထ။ဇာနာထ မံ ပဗ္ဗဇိတံ၊ မုဏ္ဍံ သင်္ဃာဋိပါရုတံ။၃၅၁.
‘‘ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဍော ဥဉ္ဆော စ၊ ပံသုကူလဉ္စ စီဝရံ။ဧတံ ခေါ မမ သာရုပ္ပံ၊ အနဂါရူပနိဿယော။
၃၅၂.
‘‘ဝန္တာ မဟေသီဟိ ကာမာ၊ ယေ ဒိဗ္ဗာ ယေ စ မာနုသာ။ခေမဋ္ဌာနေ ဝိမုတ္တာ တေ၊ ပတ္တာ တေ အစလံ သုခံ။
၃၅၃.
‘‘မာဟံ ကာမေဟိ သင်္ဂစ္ဆိံ၊ ယေသု တာဏံ န ဝိဇ္ဇတိ။
အမိတ္တာ ဝဓကာ ကာမာ၊ အဂ္ဂိက္ခန္ဓူပမာ ဒုခါ။
၃၅၄.
‘‘ပရိပန္ထော ဧသ ဘယော၊ သဝိဃာတော သကဏ္ဋကော။
ဂေဓော သုဝိသမော စေသော [လေပေါ (သီ.)]၊ မဟန္တော မောဟနာမုခေါ။၃၅၅.
‘‘ဥပသဂ္ဂေါ ဘီမရူပေါ၊ ကာမာ သပ္ပသိရူပမာ။
ယေ ဗာလာ အဘိနန္ဒန္တိ၊ အန္ဓဘူတာ ပုထုဇ္ဇနာ။

၃၅၆.
‘‘ကာမပင်္ကေန သတ္တာ ဟိ၊ ဗဟူ လောကေ အဝိဒ္ဒသူ။ပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ ဇာတိယာ မရဏဿ စ။
၃၅၇.
‘‘ဒုဂ္ဂတိဂမနံ မဂ္ဂံ၊ မနုဿာ ကာမဟေတုကံ။
ဗဟုံ ဝေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ အတ္တနော ရောဂမာဝဟံ။
၃၅၈.
‘‘ဧဝံ အမိတ္တဇနနာ၊ တာပနာ သံကိလေသိကာ။
လောကာမိသာ ဗန္ဓနီယာ၊ ကာမာ မရဏဗန္ဓနာ [စရဏဗန္ဓနာ (သီ.)]။၃၅၉.
‘‘ဥမ္မာဒနာ ဥလ္လပနာ၊ ကာမာ စိတ္တပ္ပမဒ္ဒိနော။
သတ္တာနံ သင်္ကိလေသာယ၊ ခိပ္ပံ [ခိပံ (သီ.)] မာရေန ဩဍ္ဍိတံ။၃၆၀.
‘‘အနန္တာဒီနဝါ ကာမာ၊ ဗဟုဒုက္ခါ မဟာဝိသာ။
အပ္ပဿာဒါ ရဏကရာ၊ သုက္ကပက္ခဝိသောသနာ [ဝိသောသကာ (သီ.)]။၃၆၁.
‘‘သာဟံ ဧတာဒိသံ ကတွာ၊ ဗျသနံ ကာမဟေတုကံ။
န တံ ပစ္စာဂမိဿာမိ၊ နိဗ္ဗာနာဘိရတာ သဒါ။
၃၆၂.
‘‘ရဏံ ကရိတွာ [တရိတွာ (သီ.)] ကာမာနံ၊ သီတိဘာဝါဘိကင်္ခိနီ။အပ္ပမတ္တာ ဝိဟဿာမိ၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယေ။
၃၆၃.
‘‘အသောကံ ဝိရဇံ ခေမံ၊ အရိယဋ္ဌင်္ဂိကံ ဥဇုံ။
တံ မဂ္ဂံ အနုဂစ္ဆာမိ၊ ယေန တိဏ္ဏာ မဟေသိနော’’။
၃၆၄.
ဣမံ ပဿထ ဓမ္မဋ္ဌံ၊ သုဘံ ကမ္မာရဓီတရံ။
အနေဇံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ရုက္ခမူလမှိ ဈာယတိ။
၃၆၅.
အဇ္ဇဋ္ဌမီ ပဗ္ဗဇိတာ၊ သဒ္ဓါ သဒ္ဓမ္မသောဘနာ။ဝိနီတုပ္ပလဝဏ္ဏာယ၊ တေဝိဇ္ဇာ မစ္စုဟာယိနီ။၃၆၆.
သာယံ ဘုဇိဿာ အနဏာ၊ ဘိက္ခုနီ ဘာဝိတိန္ဒြိယာ။သဗ္ဗယောဂဝိသံယုတ္တာ၊ ကတကိစ္စာ အနာသဝါ။၃၆၇.
တံ သက္ကော ဒေဝသင်္ဃေန၊ ဥပသင်္ကမ္မ ဣဒ္ဓိယာ။

နမဿတိ ဘူတပတိ၊ သုဘံ ကမ္မာရဓီတရန္တိ။
။ သုဘာ ကမ္မာရဓီတာ ထေရီ။။
ဝီသတိနိပါတော နိဋ္ဌိတော။
၁၄. တိံသနိပါတော
၁. သုဘာဇီဝကမ္ဗဝနိကာထေရီဂါထာ
၃၆၈.
ဇီဝကမ္ဗဝနံ ရမ္မံ၊ ဂစ္ဆန္တိံ ဘိက္ခုနိံ သုဘံ။
ဓုတ္တကော သန္နိဝါရေသိ [တံ နိဝါရေသိ (က.)]၊ တမေနံ အဗြဝီ သုဘာ။၃၆၉.
‘‘ကိံ တေ အပရာဓိတံ မယာ၊ ယံ မံ ဩဝရိယာန တိဋ္ဌသိ။
န ဟိ ပဗ္ဗဇိတာယ အာဝုသော၊ ပုရိသော သမ္ဖုသနာယ ကပ္ပတိ။
၃၇၀.
‘‘ဂရုကေ မမ သတ္ထုသာသနေ၊ ယာ သိက္ခါ သုဂတေန ဒေသိတာ။
ပရိသုဒ္ဓပဒံ အနင်္ဂဏံ၊ ကိံ မံ ဩဝရိယာန တိဋ္ဌသိ။
၃၇၁.
‘‘အာဝိလစိတ္တော အနာဝိလံ၊ သရဇော ဝီတရဇံ အနင်္ဂဏံ။
သဗ္ဗတ္ထ ဝိမုတ္တမာနသံ၊ ကိံ မံ ဩဝရိယာန တိဋ္ဌသိ’’။
၃၇၂.
‘‘ဒဟရာ စ အပါပိကာ စသိ၊ ကိံ တေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ကရိဿတိ။
နိက္ခိပ ကာသာယစီဝရံ၊ ဧဟိ ရမာမ သုပုပ္ဖိတေ [ရမာမသေ ပုပ္ဖိတေ (သီ. သျာ.)] ဝနေ။
၃၇၃.
‘‘မဓုရဉ္စ ပဝန္တိ သဗ္ဗသော၊ ကုသုမရဇေန သမုဋ္ဌိတာ ဒုမာ။
ပဌမဝသန္တော သုခေါ ဥတု၊ ဧဟိ ရမာမ သုပုပ္ဖိတေ ဝနေ။
၃၇၄.
‘‘ကုသုမိတသိခရာ စ ပါဒပါ၊ အဘိဂဇ္ဇန္တိဝ မာလုတေရိတာ။
ကာ တုယှံ ရတိ ဘဝိဿတိ၊ ယဒိ ဧကာ ဝနမောဂဟိဿသိ [ဝနမောတရိဿသိ (သီ.)၊ ဝနမောဂါဟိဿသိ (သျာ. က.)]။၃၇၅.
‘‘ဝါဠမိဂသင်္ဃသေဝိတံ၊ ကုဉ္ဇရမတ္တကရေဏုလောဠိတံ။
အသဟာယိကာ ဂန္တုမိစ္ဆသိ၊ ရဟိတံ ဘိံသနကံ မဟာဝနံ။
၃၇၆.
‘‘တပနီယကတာဝ ဓီတိကာ၊ ဝိစရသိ စိတ္တလတေဝ အစ္ဆရာ။
ကာသိကသုခုမေဟိ ဝဂ္ဂုဘိ၊ သောဘသီ သုဝသနေဟိ နူပမေ။
၃၇၇.
‘‘အဟံ တဝ ဝသာနုဂေါ သိယံ၊ ယဒိ ဝိဟရေမသေ [ယဒိပိ ဝိဟရေသိ (က.)] ကာနနန္တရေ။န ဟိ မတ္ထိ တယာ ပိယတ္တရော၊ ပါဏော ကိန္နရိမန္ဒလောစနေ။

၃၇၈.
‘‘ယဒိ မေ ဝစနံ ကရိဿသိ၊ သုခိတာ ဧဟိ အဂါရမာဝသ။
ပါသာဒနိဝါတဝါသိနီ၊ ပရိကမ္မံ တေ ကရောန္တု နာရိယော။
၃၇၉.
‘‘ကာသိကသုခုမာနိ ဓာရယ၊ အဘိရောပေဟိ [အဘိရောဟေဟိ (သီ.)] စ မာလဝဏ္ဏကံ။ကဉ္စနမဏိမုတ္တကံ ဗဟုံ၊ ဝိဝိဓံ အာဘရဏံ ကရောမိ တေ။
၃၈၀.
‘‘သုဓောတရဇပစ္ဆဒံ သုဘံ၊ ဂေါဏကတူလိကသန္ထတံ နဝံ။
အဘိရုဟ သယနံ မဟာရဟံ၊ စန္ဒနမဏ္ဍိတသာရဂန္ဓိကံ။
၃၈၁.
‘‘ဥပ္ပလံ စုဒကာ သမုဂ္ဂတံ၊ ယထာ တံ အမနုဿသေဝိတံ။
ဧဝံ တွံ ဗြဟ္မစာရိနီ၊ သကေသင်္ဂေသု ဇရံ ဂမိဿသိ’’။
၃၈၂.
‘‘ကိံ တေ ဣဓ သာရသမ္မတံ၊ ကုဏပပူရမှိ သုသာနဝဍ္ဎနေ။
ဘေဒနဓမ္မေ ကဠေဝရေ [ကလေဝရေ (သီ. က.)]၊ ယံ ဒိသွာ ဝိမနော ဥဒိက္ခသိ’’။
၃၈၃.
‘‘အက္ခီနိ စ တုရိယာရိဝ၊ ကိန္နရိယာရိဝ ပဗ္ဗတန္တရေ။
တဝ မေ နယနာနိ ဒက္ခိယ၊ ဘိယျော ကာမရတီ ပဝဍ္ဎတိ။
၃၈၄.
‘‘ဥပ္ပလသိခရောပမာနိ တေ၊ ဝိမလေ ဟာဋကသန္နိဘေ မုခေ။
တဝ မေ နယနာနိ ဒက္ခိယ [နယနာနုဒိက္ခိယ (သီ.)]၊ ဘိယျော ကာမဂုဏော ပဝဍ္ဎတိ။၃၈၅.
‘‘အပိ ဒူရဂတာ သရမှသေ၊ အာယတပမှေ ဝိသုဒ္ဓဒဿနေ။
န ဟိ မတ္ထိ တယာ ပိယတ္တရာ၊ နယနာ ကိန္နရိမန္ဒလောစနေ’’။
၃၈၆.
‘‘အပထေန ပယာတုမိစ္ဆသိ၊ စန္ဒံ ကီဠနကံ ဂဝေသသိ။
မေရုံ လင်္ဃေတုမိစ္ဆသိ၊ ယော တွံ ဗုဒ္ဓသုတံ မဂ္ဂယသိ။
၃၈၇.
‘‘နတ္ထိ ဟိ လောကေ သဒေဝကေ၊ ရာဂေါ ယတ္ထပိ ဒါနိ မေ သိယာ။
နပိ နံ ဇာနာမိ ကီရိသော၊ အထ မဂ္ဂေန ဟတော သမူလကော။
၃၈၈.
‘‘ဣင်္ဂါလကုယာဝ [ဣင်္ဃာဠခုယာဝ (သျာ.)] ဥဇ္ဈိတော၊ ဝိသပတ္တောရိဝ အဂ္ဂိတော ကတော [အဂ္ဃတော ဟတော(သီ.)]။
နပိ နံ ပဿာမိ ကီရိသော၊ အထ မဂ္ဂေန ဟတော သမူလကော။
၃၈၉.
‘‘ယဿာ သိယာ အပစ္စဝေက္ခိတံ၊ သတ္ထာ ဝါ အနုပါသိတော သိယာ။

တွံ တာဒိသိကံ ပလောဘယ၊ ဇာနန္တိံ သော ဣမံ ဝိဟညသိ။
၃၉၀.
‘‘မယှဉှိ အက္ကုဋ္ဌဝန္ဒိတေ၊ သုခဒုက္ခေ စ သတီ ဥပဋ္ဌိတာ။သင်္ခတမသုဘန္တိ ဇာနိယ၊ သဗ္ဗတ္ထေဝ မနော န လိမ္ပတိ။
၃၉၁.
‘‘သာဟံ သုဂတဿ သာဝိကာ၊ မဂ္ဂဋ္ဌင်္ဂိကယာနယာယိနီ။
ဥဒ္ဓဋသလ္လာ အနာသဝါ၊ သုညာဂါရဂတာ ရမာမဟံ။
၃၉၂.
‘‘ဒိဋ္ဌာ ဟိ မယာ သုစိတ္တိတာ၊ သောမ္ဘာ ဒါရုကပိလ္လကာနိ ဝါ။
တန္တီဟိ စ ခီလကေဟိ စ၊ ဝိနိဗဒ္ဓါ ဝိဝိဓံ ပနစ္စကာ။
၃၉၃.
‘‘တမှုဒ္ဓဋေ တန္တိခီလကေ၊ ဝိဿဋ္ဌေ ဝိကလေ ပရိကြိတေ [ပရိပက္ခီတေ (သီ.)၊ ပရိပက္ကတေ (သျာ.)]။န ဝိန္ဒေယျ ခဏ္ဍသော ကတေ၊ ကိမှိ တတ္ထ မနံ နိဝေသယေ။
၃၉၄.
‘‘တထူပမာ ဒေဟကာနိ မံ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ဝိနာ န ဝတ္တန္တိ။
ဓမ္မေဟိ ဝိနာ န ဝတ္တတိ၊ ကိမှိ တတ္ထ မနံ နိဝေသယေ။
၃၉၅.
‘‘ယထာ ဟရိတာလေန မက္ခိတံ၊ အဒ္ဒသ စိတ္တိကံ ဘိတ္တိယာ ကတံ။
တမှိ တေ ဝိပရီတဒဿနံ၊ သညာ မာနုသိကာ နိရတ္ထိကာ။
၃၉၆.
‘‘မာယံ ဝိယ အဂ္ဂတော ကတံ၊ သုပိနန္တေဝ သုဝဏ္ဏပါဒပံ။
ဥပဂစ္ဆသိ အန္ဓ ရိတ္တကံ၊ ဇနမဇ္ဈေရိဝ ရုပ္ပရူပကံ [ရူပရူပကံ (က.)]။၃၉၇.
‘‘ဝဋ္ဋနိရိဝ ကောဋရောဟိတာ၊ မဇ္ဈေ ပုဗ္ဗုဠကာ သအဿုကာ။
ပီဠကောဠိကာ စေတ္ထ ဇာယတိ၊ ဝိဝိဓာ စက္ခုဝိဓာ စ ပိဏ္ဍိတာ’’။
၃၉၈.
ဥပ္ပါဋိယ စာရုဒဿနာ၊ န စ ပဇ္ဇိတ္ထ အသင်္ဂမာနသာ။
‘‘ဟန္ဒ တေ စက္ခုံ ဟရဿု တံ’’၊ တဿ နရဿ အဒါသိ တာဝဒေ။
၃၉၉.
တဿ စ ဝိရမာသိ တာဝဒေ၊ ရာဂေါ တတ္ထ ခမာပယီ စ နံ။
‘‘သောတ္ထိ သိယာ ဗြဟ္မစာရိနီ၊ န ပုနော ဧဒိသကံ ဘဝိဿတိ’’။
၄၀၀.
‘‘အာသာဒိယ [အာဟနိယ (သျာ. က.)] ဧဒိသံ ဇနံ၊ အဂ္ဂိံ ပဇ္ဇလိတံ ဝ လိင်္ဂိယ။ဂဏှိယ အာသီဝိသံ ဝိယ၊ အပိ နု သောတ္ထိ သိယာ ခမေဟိ နော’’။
၄၀၁.

မုတ္တာ စ တတော သာ ဘိက္ခုနီ၊ အဂမီ ဗုဒ္ဓဝရဿ သန္တိကံ။ပဿိယ ဝရပုညလက္ခဏံ၊ စက္ခု အာသိ ယထာ ပုရာဏကန္တိ။
။ သုဘာ ဇီဝကမ္ဗဝနိကာ ထေရီ။။
တိံသနိပါတော နိဋ္ဌိတော။
၁၅. စတ္တာလီသနိပါတော
၁. ဣသိဒါသီထေရီဂါထာ
၄၀၂.
နဂရမှိ ကုသုမနာမေ၊ ပါဋလိပုတ္တမှိ ပထဝိယာ မဏ္ဍေ။
သကျကုလကုလီနာယော၊ ဒွေ ဘိက္ခုနိယော ဟိ ဂုဏဝတိယော။
၄၀၃.
ဣသိဒါသီ တတ္ထ ဧကာ၊ ဒုတိယာ ဗောဓီတိ သီလသမ္ပန္နာ စ။
ဈာနဇ္ဈာယနရတာယော၊ ဗဟုဿုတာယော ဓုတကိလေသာယော။
၄၀၄.
တာ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ၊ ဘတ္တတ္ထံ [ဘတ္တတ္တံ (သီ.)] ကရိယ ဓောတပတ္တာယော။ရဟိတမှိ သုခနိသိန္နာ၊ ဣမာ ဂိရာ အဗ္ဘုဒီရေသုံ။
၄၀၅.
‘‘ပါသာဒိကာသိ အယျေ၊ ဣသိဒါသိ ဝယောပိ တေ အပရိဟီနော။
ကိံ ဒိသွာန ဗျာလိကံ၊ အထာသိ နေက္ခမ္မမနုယုတ္တာ’’။
၄၀၆.
ဧဝမနုယုဉ္ဇိယမာနာ သာ၊ ရဟိတေ ဓမ္မဒေသနာကုသလာ။
ဣသိဒါသီ ဝစနမဗြဝိ၊ ‘‘သုဏ ဗောဓိ ယထာမှိ ပဗ္ဗဇိတာ။၄၀၇.
‘‘ဥဇ္ဇေနိယာ ပုရဝရေ၊ မယှံ ပိတာ သီလသံဝုတော သေဋ္ဌိ။တဿမှိ ဧကဓီတာ၊ ပိယာ မနာပါ စ ဒယိတာ စ။
၄၀၈.
‘‘အထ မေ သာကေတတော ဝရကာ၊ အာဂစ္ဆုမုတ္တမကုလီနာ။
သေဋ္ဌီ ပဟူတရတနော၊ တဿ မမံ သုဏှမဒါသိ တာတော။
၄၀၉.
‘‘သဿုယာ သဿုရဿ စ၊ သာယံ ပါတံ ပဏာမမုပဂမ္မ။
သိရသာ ကရောမိ ပါဒေ၊ ဝန္ဒာမိ ယထာမှိ အနုသိဋ္ဌာ။၄၁၀.
‘‘ယာ မယှံ သာမိကဿ၊ ဘဂိနိယော ဘာတုနော ပရိဇနော ဝါ။တမေကဝရကမ္ပိ ဒိသွာ၊ ဥဗ္ဗိဂ္ဂါ အာသနံ ဒေမိ။
၄၁၁.
‘‘အန္နေန စ ပါနေန စ၊ ခဇ္ဇေန စ ယဉ္စ တတ္ထ သန္နိဟိတံ။

ဆာဒေမိ ဥပနယာမိ စ၊ ဒေမိ စ ယံ ယဿ ပတိရူပံ။
၄၁၂.
‘‘ကာလေန ဥပဋ္ဌဟိတွာ [ဥဋ္ဌဟိတွာ (သျာ. က.)၊ ဥပဋ္ဌဟိတုံ (?)]၊ ဃရံ သမုပဂမာမိ ဥမ္မာရေ။ဓောဝန္တီ ဟတ္ထပါဒေ၊ ပဉ္ဇလိကာ သာမိကမုပေမိ။
၄၁၃.
‘‘ကောစ္ဆံ ပသာဒံ အဉ္ဇနိဉ္စ၊ အာဒါသကဉ္စ ဂဏှိတွာ။
ပရိကမ္မကာရိကာ ဝိယ၊ သယမေဝ ပတိံ ဝိဘူသေမိ။
၄၁၄.
‘‘သယမေဝ ဩဒနံ သာဓယာမိ၊ သယမေဝ ဘာဇနံ ဓောဝန္တီ။
မာတာဝ ဧကပုတ္တကံ၊ တထာ [တဒါ (သီ.)] ဘတ္တာရံ ပရိစရာမိ။
၄၁၅.
‘‘ဧဝံ မံ ဘတ္တိကတံ၊ အနုရတ္တံ ကာရိကံ နိဟတမာနံ။
ဥဋ္ဌာယိကံ [ဥဋ္ဌာဟိကံ (က.)] အနလသံ၊ သီလဝတိံ ဒုဿတေ ဘတ္တာ။၄၁၆.
‘‘သော မာတရဉ္စ ပိတရဉ္စ၊ ဘဏတိ ‘အာပုစ္ဆဟံ ဂမိဿာမိ။
ဣသိဒါသိယာ န သဟ ဝစ္ဆံ၊ ဧကာဂါရေဟံ [ဧကဃရေပ’ဟံ (?)] သဟ ဝတ္ထုံ’။
၄၁၇.
‘‘‘မာ ဧဝံ ပုတ္တ အဝစ၊ ဣသိဒါသီ ပဏ္ဍိတာ ပရိဗျတ္တာ။
ဥဋ္ဌာယိကာ အနလသာ၊ ကိံ တုယှံ န ရောစတေ ပုတ္တ’။
၄၁၈.
‘‘‘န စ မေ ဟိံသတိ ကိဉ္စိ၊ န စဟံ ဣသိဒါသိယာ သဟ ဝစ္ဆံ။
ဒေဿာဝ မေ အလံ မေ၊ အပုစ္ဆာဟံ [အာပုစ္ဆာဟံ (သျာ.)၊ အာပုစ္ဆဟံ-နာပုစ္ဆဟံ (?)] ဂမိဿာမိ’။၄၁၉.
‘‘တဿ ဝစနံ သုဏိတွာ၊ သဿု သသုရော စ မံ အပုစ္ဆိံသု။
‘ကိဿ [ကိံသ (?)] တယာ အပရဒ္ဓံ၊ ဘဏ ဝိဿဋ္ဌာ ယထာဘူတံ’။
၄၂၀.
‘‘‘နပိဟံ အပရဇ္ဈံ ကိဉ္စိ၊ နပိ ဟိံသေမိ န ဘဏာမိ ဒုဗ္ဗစနံ။
ကိံ သက္ကာ ကာတုယျေ၊ ယံ မံ ဝိဒ္ဒေဿတေ ဘတ္တာ’။
၄၂၁.
‘‘တေ မံ ပိတုဃရံ ပဋိနယိံသု၊ ဝိမနာ ဒုခေန အဓိဘူတာ။
‘ပုတ္တမနုရက္ခမာနာ၊ ဇိတာမှသေ ရူပိနိံ လက္ခိံ’။
၄၂၂.
‘‘အထ မံ အဒါသိ တာတော၊ အဍ္ဎဿ ဃရမှိ ဒုတိယကုလိကဿ။တတော ဥပဍ္ဎသုင်္ကေန၊ ယေန မံ ဝိန္ဒထ သေဋ္ဌိ။၄၂၃.

‘‘တဿပိ ဃရမှိ မာသံ၊ အဝသိံ အထ သောပိ မံ ပဋိစ္ဆရယိ [ပဋိစ္ဆသိ (သီ. က.)၊ ပဋိစ္ဆတိ (သျာ.)၊ ပဋိစ္စ ဆရတိ (က.)]။
ဒါသီဝ ဥပဋ္ဌဟန္တိံ၊ အဒူသိကံ သီလသမ္ပန္နံ။

၄၂၄.
‘‘ဘိက္ခါယ စ ဝိစရန္တံ၊ ဒမကံ ဒန္တံ မေ ပိတာ ဘဏတိ။
‘ယောဟိသိ [သောဟိသိ (သဗ္ဗတ္ထ)] မေ ဇာမာတာ၊ နိက္ခိပ ပေါဋ္ဌိဉ္စ [ပေါန္တိံ (သီ. သျာ.)] ဃဋိကဉ္စ’။

၄၂၅.
‘‘သောပိ ဝသိတွာ ပက္ခံ [ပက္ခမထ (သီ.)]၊ အထ တာတံ ဘဏတိ ‘ဒေဟိ မေ ပေါဋ္ဌိံ။
ဃဋိကဉ္စ မလ္လကဉ္စ၊ ပုနပိ ဘိက္ခံ စရိဿာမိ’။

၄၂၆.
‘‘အထ နံ ဘဏတီ တာတော၊ အမ္မာ သဗ္ဗော စ မေ ဉာတိဂဏဝဂ္ဂေါ။
‘ကိံ တေ န ကီရတိ ဣဓ၊ ဘဏ ခိပ္ပံ တံ တေ ကရိဟိ’တိ။

၄၂၇.
‘‘ဧဝံ ဘဏိတော ဘဏတိ၊ ‘ယဒိ မေ အတ္တာ သက္ကောတိ အလံ မယှံ။
ဣသိဒါသိယာ န သဟ ဝစ္ဆံ၊ ဧကဃရေဟံ သဟ ဝတ္ထုံ’။

၄၂၈.
‘‘ဝိဿဇ္ဇိတော ဂတော သော၊ အဟမ္ပိ ဧကာကိနီ ဝိစိန္တေမိ။
‘အာပုစ္ဆိတူန ဂစ္ဆံ၊ မရိတုယေ [မရိတာယေ (သီ.)၊ မရိတုံ (သျာ.)] ဝါ ပဗ္ဗဇိဿံ ဝါ’။

၄၂၉.
‘‘အထ အယျာ ဇိနဒတ္တာ၊ အာဂစ္ဆီ ဂေါစရာယ စရမာနာ။
တာတကုလံ ဝိနယဓရီ၊ ဗဟုဿုတာ သီလသမ္ပန္နာ။

၄၃၀.
‘‘တံ ဒိသွာန အမှာကံ၊ ဥဋ္ဌာယာသနံ တဿာ ပညာပယိံ။
နိသိန္နာယ စ ပါဒေ၊ ဝန္ဒိတွာ ဘောဇနမဒါသိံ။

၄၃၁.
‘‘အန္နေန စ ပါနေန စ၊ ခဇ္ဇေန စ ယဉ္စ တတ္ထ သန္နိဟိတံ။
သန္တပ္ပယိတွာ အဝစံ၊ ‘အယျေ ပဗ္ဗဇိတုံ’။

၄၃၂.
‘‘အထ မံ ဘဏတီ တာတော၊ ‘ဣဓေဝ ပုတ္တက [ပုတ္တိကေ (သျာ. က.)] စရာဟိ တွံ ဓမ္မံ။
အန္နေန စ ပါနေန စ၊ တပ္ပယ သမဏေ ဒွိဇာတီ စ’။

၄၃၃.
‘‘အထဟံ ဘဏာမိ တာတံ၊ ရောဒန္တီ အဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ။
‘ပါပဉ္ဟိ မယာ ပကတံ၊ ကမ္မံ တံ နိဇ္ဇရေဿာမိ’။

၄၃၄.
‘‘အထ မံ ဘဏတီ တာတော၊ ‘ပါပုဏ ဗောဓိဉ္စ အဂ္ဂဓမ္မဉ္စ။

နိဗ္ဗာနဉ္စ လဘဿု၊ ယံ သစ္ဆိကရီ ဒွိပဒသေဋ္ဌော’။၄၃၅.
‘‘မာတာပိတူ အဘိဝါဒယိတွာ၊ သဗ္ဗဉ္စ ဉာတိဂဏဝဂ္ဂံ။
သတ္တာဟံ ပဗ္ဗဇိတာ၊ တိဿော ဝိဇ္ဇာ အဖဿယိံ။
၄၃၆.
‘‘ဇာနာမိ အတ္တနော သတ္တ၊ ဇာတိယော ယဿယံ ဖလဝိပါကော။
တံ တဝ အာစိက္ခိဿံ၊ တံ ဧကမနာ နိသာမေဟိ။
၄၃၇.
‘‘နဂရမှိ ဧရကစ္ဆေ [ဧရကကစ္ဆေ (သျာ. က.)]၊ သုဝဏ္ဏကာရော အဟံ ပဟူတဓနော။ယောဗ္ဗနမဒေန မတ္တော သော၊ ပရဒါရံ အသေဝိဟံ။
၄၃၈.
‘‘သောဟံ တတော စဝိတွာ၊ နိရယမှိ အပစ္စိသံ စိရံ။
ပက္ကော တတော စ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ မက္ကဋိယာ ကုစ္ဆိမောက္ကမိံ။
၄၃၉.
‘‘သတ္တာဟဇာတကံ မံ၊ မဟာကပိ ယူထပေါ နိလ္လစ္ဆေသိ။
တဿေတံ ကမ္မဖလံ၊ ယထာပိ ဂန္တွာန ပရဒါရံ။
၄၄၀.
‘‘သောဟံ တတော စဝိတွာ၊ ကာလံ ကရိတွာ သိန္ဓဝါရညေ။
ကာဏာယ စ ခဉ္ဇာယ စ၊ ဧဠကိယာ ကုစ္ဆိမောက္ကမိံ။
၄၄၁.
‘‘ဒွာဒသ ဝဿာနိ အဟံ၊ နိလ္လစ္ဆိတော ဒါရကေ ပရိဝဟိတွာ။
ကိမိနာဝဋ္ဋော အကလ္လော၊ ယထာပိ ဂန္တွာန ပရဒါရံ။
၄၄၂.
‘‘သောဟံ တတော စဝိတွာ၊ ဂေါဝါဏိဇကဿ ဂါဝိယာ ဇာတော။
ဝစ္ဆော လာခါတမ္ဗော၊ နိလ္လစ္ဆိတော ဒွာဒသေ မာသေ။
၄၄၃.
‘‘ဝေါဎူန [တေ ပုန (သျာ. က.)၊ ဝေါဓုန (က. အဋ္ဌ.)] နင်္ဂလမဟံ၊ သကဋဉ္စ ဓာရယာမိ။အန္ဓောဝဋ္ဋော အကလ္လော၊ ယထာပိ ဂန္တွာန ပရဒါရံ။
၄၄၄.
‘‘သောဟံ တတော စဝိတွာ၊ ဝီထိယာ ဒါသိယာ ဃရေ ဇာတော။
နေဝ မဟိလာ န ပုရိသော၊ ယထာပိ ဂန္တွာန ပရဒါရံ။
၄၄၅.
‘‘တိံသတိဝဿမှိ မတော၊ သာကဋိကကုလမှိ ဒါရိကာ ဇာတာ။
ကပဏမှိ အပ္ပဘောဂေ၊ ဓနိက [အဏိက (အဋ္ဌ.)၊ တံသံဝဏ္ဏနာယမ္ပိ အတ္ထယုတ္တိ ဂဝေသိတဗ္ဗာ] ပုရိသပါတဗဟုလမှိ။
၄၄၆.

‘‘တံ မံ တတော သတ္ထဝါဟော၊ ဥဿန္နာယ ဝိပုလာယ ဝဍ္ဎိယာ။ဩကဍ္ဎတိ ဝိလပန္တိံ၊ အစ္ဆိန္ဒိတွာ ကုလဃရသ္မာ။
၄၄၇.
‘‘အထ သောဠသမေ ဝဿေ၊ ဒိသွာ မံ ပတ္တယောဗ္ဗနံ ကညံ။
ဩရုန္ဓတဿ ပုတ္တော၊ ဂိရိဒါသော နာမ နာမေန။
၄၄၈.
‘‘တဿပိ အညာ ဘရိယာ၊ သီလဝတီ ဂုဏဝတီ ယသဝတီ စ။
အနုရတ္တာ [အနုဝတ္တာ (က.)] ဘတ္တာရံ၊ တဿာဟံ [တဿ တံ (?)] ဝိဒ္ဒေသနမကာသိံ။၄၄၉.
‘‘တဿေတံ ကမ္မဖလံ၊ ယံ မံ အပကီရိတူန ဂစ္ဆန္တိ။
ဒါသီဝ ဥပဋ္ဌဟန္တိံ၊ တဿပိ အန္တော ကတော မယာ’’တိ။
။ ဣသိဒါသီ ထေရီ။။
စတ္တာလီသနိပါတော နိဋ္ဌိတော။
၁၆. မဟာနိပါတော
၁. သုမေဓာထေရီဂါထာ
၄၅၀.
မန္တာဝတိယာ နဂရေ၊ ရညော ကောဉ္စဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ။ဓီတာ အာသိံ သုမေဓာ၊ ပသာဒိတာ သာသနကရေဟိ။
၄၅၁.
သီလဝတီ စိတ္တကထာ၊ ဗဟုဿုတာ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဝိနီတာ။
မာတာပိတရော ဥပဂမ္မ၊ ဘဏတိ ‘‘ဥဘယော နိသာမေထ။
၄၅၂.
‘‘နိဗ္ဗာနာဘိရတာဟံ၊ အသဿတံ ဘဝဂတံ ယဒိပိ ဒိဗ္ဗံ။
ကိမင်္ဂံ ပန [ကိမင်္ဂ ပန (သီ. သျာ.)၊ ကိံ ပန (?)] တုစ္ဆာ ကာမာ၊ အပ္ပဿာဒါ ဗဟုဝိဃာတာ။၄၅၃.
‘‘ကာမာ ကဋုကာ အာသီဝိသူပမာ၊ ယေသု မုစ္ဆိတာ ဗာလာ။
တေ ဒီဃရတ္တံ နိရယေ၊ သမပ္ပိတာ ဟညန္တေ ဒုက္ခိတာ [ဟညရေ ဒုခိတာ (?)]။
၄၅၄.
‘‘သောစန္တိ ပါပကမ္မာ၊ ဝိနိပါတေ ပါပဝဒ္ဓိနော သဒါ။
ကာယေန စ ဝါစာယ စ၊ မနသာ စ အသံဝုတာ ဗာလာ။
၄၅၅.
‘‘ဗာလာ တေ ဒုပ္ပညာ၊ အစေတနာ ဒုက္ခသမုဒယောရုဒ္ဓါ။
ဒေသန္တေ အဇာနန္တာ၊ န ဗုဇ္ဈရေ အရိယသစ္စာနိ။
၄၅၆.
‘‘သစ္စာနိ အမ္မ ဗုဒ္ဓဝရဒေသိတာနိ၊ တေ ဗဟုတရာ အဇာနန္တာ ယေ။

အဘိနန္ဒန္တိ ဘဝဂတံ၊ ပိဟေန္တိ ဒေဝေသု ဥပပတ္တိံ။
၄၅၇.
‘‘ဒေဝေသုပိ ဥပပတ္တိ၊ အသဿတာ ဘဝဂတေ အနိစ္စမှိ။
န စ သန္တသန္တိ ဗာလာ၊ ပုနပ္ပုနံ ဇာယိတဗ္ဗဿ။
၄၅၈.
‘‘စတ္တာရော ဝိနိပါတာ၊ ဒုဝေ [ဒွေ (သဗ္ဗတ္ထ)] စ ဂတိယော ကထဉ္စိ လဗ္ဘန္တိ။န စ ဝိနိပါတဂတာနံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အတ္ထိ နိရယေသု။
၄၅၉.
‘‘အနုဇာနာထ မံ ဥဘယော၊ ပဗ္ဗဇိတုံ ဒသဗလဿ ပါဝစနေ။
အပ္ပေါဿုက္ကာ ဃဋိဿံ၊ ဇာတိမရဏပ္ပဟာနာယ။
၄၆၀.
‘‘ကိံ ဘဝဂတေ [ဘဝဂတေန (သျာ.)] အဘိနန္ဒိတေန၊ ကာယကလိနာ အသာရေန။ဘဝတဏှာယ နိရောဓာ၊ အနုဇာနာထ ပဗ္ဗဇိဿာမိ။
၄၆၁.
‘‘ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပါဒော ဝိဝဇ္ဇိတော၊ အက္ခဏော ခဏော လဒ္ဓေါ။
သီလာနိ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ယာဝဇီဝံ န ဒူသေယျံ’’။
၄၆၂.
ဧဝံ ဘဏတိ သုမေဓာ၊ မာတာပိတရော ‘‘န တာဝ အာဟာရံ။
အာဟရိဿံ [အာဟရိယာမိ (သီ.)၊ အာဟာရိသံ (?)] ဂဟဋ္ဌာ၊ မရဏဝသံ ဂတာဝ ဟေဿာမိ’’။၄၆၃.
မာတာ ဒုက္ခိတာ ရောဒတိ ပိတာ စ၊ အဿာ သဗ္ဗသော သမဘိဟတော။
ဃဋေန္တိ သညာပေတုံ၊ ပါသာဒတလေ ဆမာပတိတံ။
၄၆၄.
‘‘ဥဋ္ဌေဟိ ပုတ္တက ကိံ သောစိတေန၊ ဒိန္နာသိ ဝါရဏဝတိမှိ။
ရာဇာ အနီကရတ္တော [အဏီကဒတ္တော (သီ. သျာ.)]၊ အဘိရူပေါ တဿ တွံ ဒိန္နာ။၄၆၅.
‘‘အဂ္ဂမဟေသီ ဘဝိဿသိ၊ အနိကရတ္တဿ ရာဇိနော ဘရိယာ။
သီလာနိ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဒုက္ကရာ ပုတ္တက။
၄၆၆.
‘‘ရဇ္ဇေ အာဏာဓနမိဿရိယံ၊ ဘောဂါ သုခါ ဒဟရိကာသိ။
ဘုဉ္ဇာဟိ ကာမဘောဂေ၊ ဝါရေယျံ ဟောတု တေ ပုတ္တ’’။၄၆၇.
အထ နေ ဘဏတိ သုမေဓာ၊ ‘‘မာ ဧဒိသိကာနိ ဘဝဂတမသာရံ။ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဝါ ဟောဟိတိ၊ မရဏံ ဝါ မေ န စေဝ ဝါရေယျံ။၄၆၈.

‘‘ကိမိဝ ပူတိကာယမသုစိံ၊ သဝနဂန္ဓံ ဘယာနကံ ကုဏပံ။
အဘိသံဝိသေယျံ ဘသ္တံ၊ အသကိံ ပဂ္ဃရိတံ အသုစိပုဏ္ဏံ။
၄၆၉.
‘‘ကိမိဝ တာဟံ ဇာနန္တီ၊ ဝိကုလကံ မံသသောဏိတုပလိတ္တံ။
ကိမိကုလာလယံ သကုဏဘတ္တံ၊ ကဠေဝရံ ကိဿ ဒိယျတိ။
၄၇၀.
‘‘နိဗ္ဗုယှတိ သုသာနံ၊ အစိရံ ကာယော အပေတဝိညာဏော။
ဆုဒ္ဓေါ [ဆဍ္ဍိတော (သျာ.)၊ ဆုဋ္ဌော (က.)] ကဠိင်္ဂရံ ဝိယ၊ ဇိဂုစ္ဆမာနေဟိ ဉာတီဟိ။
၄၇၁.
‘‘ဆုဒ္ဓူန [ဆဍ္ဍူန (သျာ.)၊ ဆုဋ္ဌူန (က.)] နံ သုသာနေ၊ ပရဘတ္တံ နှာယန္တိ [နှာယရေ (?)] ဇိဂုစ္ဆန္တာ။
နိယကာ မာတာပိတရော၊ ကိံ ပန သာဓာရဏာ ဇနတာ။
၄၇၂.
‘‘အဇ္ဈောသိတာ အသာရေ၊ ကဠေဝရေ အဋ္ဌိနှာရုသင်္ဃာတေ။
ခေဠဿုစ္စာရဿဝ၊ ပရိပုဏ္ဏေ [ခေဠဿုစ္စာရပဿဝပရိပုဏ္ဏေ (သီ.)] ပူတိကာယမှိ။
၄၇၃.
‘‘ယော နံ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ၊ အဗ္ဘန္တရမဿ ဗာဟိရံ ကယိရာ။
ဂန္ဓဿ အသဟမာနာ၊ သကာပိ မာတာ ဇိဂုစ္ဆေယျ။
၄၇၄.
‘‘ခန္ဓဓာတုအာယတနံ၊ သင်္ခတံ ဇာတိမူလကံ ဒုက္ခံ။
ယောနိသော အနုဝိစိနန္တီ၊ ဝါရေယျံ ကိဿ ဣစ္ဆေယျံ။၄၇၅.
‘‘ဒိဝသေ ဒိဝသေ တိသတ္တိ၊ သတာနိ နဝနဝါ ပတေယျုံ ကာယမှိ။ဝဿသတမ္ပိ စ ဃာတော၊ သေယျော ဒုက္ခဿ စေဝံ ခယော။
၄၇၆.
‘‘အဇ္ဈုပဂစ္ဆေ ဃာတံ၊ ယော ဝိညာယေဝံ သတ္ထုနော ဝစနံ။
‘ဒီဃော တေသံ [ဝေါ (က.)] သံသာရော၊ ပုနပ္ပုနံ ဟညမာနာနံ’။
၄၇၇.
‘‘ဒေဝေသု မနုဿေသု စ၊ တိရစ္ဆာနယောနိယာ အသုရကာယေ။
ပေတေသု စ နိရယေသု စ၊ အပရိမိတာ ဒိဿရေ ဃာတာ။
၄၇၈.
‘‘ဃာတာ နိရယေသု ဗဟူ၊ ဝိနိပါတဂတဿ ပီဠိယမာနဿ [ကိလိဿမာနဿ (သျာ. က.)]။ဒေဝေသုပိ အတ္တာဏံ၊ နိဗ္ဗာနသုခါ ပရံ နတ္ထိ။
၄၇၉.
‘‘ပတ္တာ တေ နိဗ္ဗာနံ၊ ယေ ယုတ္တာ ဒသဗလဿ ပါဝစနေ။
အပ္ပေါဿုက္ကာ ဃဋေန္တိ၊ ဇာတိမရဏပ္ပဟာနာယ။

၄၈၀.
‘‘အဇ္ဇေဝ တာတဘိနိက္ခမိဿံ၊ ဘောဂေဟိ ကိံ အသာရေဟိ။နိဗ္ဗိန္နာ မေ ကာမာ၊ ဝန္တသမာ တာလဝတ္ထုကတာ’’။
၄၈၁.
သာ စေဝံ ဘဏတိ ပိတရမနီကရတ္တော စ ယဿ သာ ဒိန္နာ။
ဥပယာသိ ဝါရဏဝတေ၊ ဝါရေယျမုပဋ္ဌိတေ ကာလေ။
၄၈၂.
အထ အသိတနိစိတမုဒုကေ၊ ကေသေ ခဂ္ဂေန ဆိန္ဒိယ သုမေဓာ။
ပါသာဒံ ပိဒဟိတွာ [ပိဓေတွာ (သီ. သျာ.)၊ ပိဓိတွာ (က.)]၊ ပဌမဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ။
၄၈၃.
သာ စ တဟိံ သမာပန္နာ၊ အနီကရတ္တော စ အာဂတော နဂရံ။
ပါသာဒေ စ [ပါသာဒေဝ (သီ. သျာ.)] သုမေဓာ၊ အနိစ္စသညံ [အနိစ္စသညာ (သဗ္ဗတ္ထ)] သုဘာဝေတိ။၄၈၄.
သာ စ မနသိ ကရောတိ၊ အနီကရတ္တော စ အာရုဟီ တုရိတံ။
မဏိကနကဘူသိတင်္ဂေါ၊ ကတဉ္ဇလီ ယာစတိ သုမေဓံ။
၄၈၅.
‘‘ရဇ္ဇေ အာဏာဓနမိဿရိယံ၊ ဘောဂါ သုခါ ဒဟရိကာသိ။
ဘုဉ္ဇာဟိ ကာမဘောဂေ၊ ကာမသုခါ ဒုလ္လဘာ လောကေ။
၄၈၆.
‘‘နိဿဋ္ဌံ တေ ရဇ္ဇံ၊ ဘောဂေ ဘုဉ္ဇဿု ဒေဟိ ဒါနာနိ။
မာ ဒုမ္မနာ အဟောသိ၊ မာတာပိတရော တေ ဒုက္ခိတာ’’ [မာတာပိတရော စ တေ ဒုခိတာ (?)]။၄၈၇.
တံ တံ ဘဏတိ သုမေဓာ၊ ကာမေဟိ အနတ္ထိကာ ဝိဂတမောဟာ။
‘‘မာ ကာမေ အဘိနန္ဒိ၊ ကာမေသွာဒီနဝံ ပဿ။
၄၈၈.
‘‘စာတုဒ္ဒီပေါ ရာဇာ မန္ဓာတာ၊ အာသိ ကာမဘောဂိန မဂ္ဂေါ။
အတိတ္တော ကာလင်္ကတော၊ န စဿ ပရိပူရိတာ ဣစ္ဆာ။
၄၈၉.
‘‘သတ္တ ရတနာနိ ဝဿေယျ၊ ဝုဋ္ဌိမာ ဒသဒိသာ သမန္တေန။
န စတ္ထိ တိတ္တိ ကာမာနံ၊ အတိတ္တာဝ မရန္တိ နရာ။
၄၉၀.
‘‘အသိသူနူပမာ ကာမာ၊ ကာမာ သပ္ပသိရောပမာ။
ဥက္ကောပမာ အနုဒဟန္တိ၊ အဋ္ဌိကင်္ကလ [ကင်္ခလ (သီ.)] သန္နိဘာ။၄၉၁.
‘‘အနိစ္စာ အဒ္ဓုဝါ ကာမာ၊ ဗဟုဒုက္ခါ မဟာဝိသာ။

အယောဂုဠောဝ သန္တတ္တော၊ အဃမူလာ ဒုခပ္ဖလာ။၄၉၂.
‘‘ရုက္ခပ္ဖလူပမာ ကာမာ၊ မံသပေသူပမာ ဒုခါ။
သုပိနောပမာ ဝဉ္စနိယာ၊ ကာမာ ယာစိတကူပမာ။
၄၉၃.
‘‘သတ္တိသူလူပမာ ကာမာ၊ ရောဂေါ ဂဏ္ဍော အဃံ နိဃံ။အင်္ဂါရကာသုသဒိသာ၊ အဃမူလံ ဘယံ ဝဓော။
၄၉၄.
‘‘ဧဝံ ဗဟုဒုက္ခါ ကာမာ၊ အက္ခါတာ အန္တရာယိကာ။
ဂစ္ဆထ န မေ ဘဂဝတေ၊ ဝိဿာသော အတ္ထိ အတ္တနော။
၄၉၅.
‘‘ကိံ မမ ပရော ကရိဿတိ၊ အတ္တနော သီသမှိ ဍယှမာနမှိ။
အနုဗန္ဓေ ဇရာမရဏေ၊ တဿ ဃာတာယ ဃဋိတဗ္ဗံ’’။
၄၉၆.
ဒွာရံ အပါပုရိတွာနဟံ [အဝါပုရိတွာဟံ (သီ.)]၊ မာတာပိတရော အနီကရတ္တဉ္စ။ဒိသွာန ဆမံ နိသိန္နေ၊ ရောဒန္တေ ဣဒမဝေါစံ။
၄၉၇.
‘‘ဒီဃော ဗာလာနံ သံသာရော၊ ပုနပ္ပုနဉ္စ ရောဒတံ။
အနမတဂ္ဂေ ပိတု မရဏေ၊ ဘာတု ဝဓေ အတ္တနော စ ဝဓေ။
၄၉၈.
‘‘အဿု ထညံ ရုဓိရံ၊ သံသာရံ အနမတဂ္ဂတော သရထ။
သတ္တာနံ သံသရတံ၊ သရာဟိ အဋ္ဌီနဉ္စ သန္နိစယံ။
၄၉၉.
‘‘သရ စတုရောဒဓီ [သရဿု စတုရော ဥဒဓီ (?)]၊ ဥပနီတေ အဿုထညရုဓိရမှိ။
သရ ဧကကပ္ပမဋ္ဌီနံ၊ သဉ္စယံ ဝိပုလေန သမံ။
၅၀၀.
‘‘အနမတဂ္ဂေ သံသရတော၊ မဟိံ [မဟာမဟိံ (?)] ဇမ္ဗုဒီပမုပနီတံ။
ကောလဋ္ဌိမတ္တဂုဠိကာ၊ မာတာ မာတုသွေဝ နပ္ပဟောန္တိ။
၅၀၁.
‘‘တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ [သရ တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ (သီ.)]၊ ဥပနီတံ အနမတဂ္ဂတော သရ။စတုရင်္ဂုလိကာ ဃဋိကာ၊ ပိတုပိတုသွေဝ နပ္ပဟောန္တိ။
၅၀၂.
‘‘သရ ကာဏကစ္ဆပံ ပုဗ္ဗသမုဒ္ဒေ၊ အပရတော စ ယုဂဆိဒ္ဒံ။
သိရံ [သရ (သီ.)] တဿ စ ပဋိမုက္ကံ၊ မနုဿလာဘမှိ ဩပမ္မံ။
၅၀၃.

‘‘သရ ရူပံ ဖေဏပိဏ္ဍောပမဿ၊ ကာယကလိနော အသာရဿ။
ခန္ဓေ ပဿ အနိစ္စေ၊ သရာဟိ နိရယေ ဗဟုဝိဃာတေ။
၅၀၄.
‘‘သရ ကဋသိံ ဝဍ္ဎေန္တေ၊ ပုနပ္ပုနံ တာသု တာသု ဇာတီသု။
သရ ကုမ္ဘီလဘယာနိ စ၊ သရာဟိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ။
၅၀၅.
‘‘အမတမှိ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ ကိံ တဝ ပဉ္စကဋုကေန ပီတေန။
သဗ္ဗာ ဟိ ကာမရတိယော၊ ကဋုကတရာ ပဉ္စကဋုကေန။
၅၀၆.
‘‘အမတမှိ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ ကိံ တဝ ကာမေဟိ ယေ ပရိဠာဟာ [သပရိဠာဟာ (သီ. အဋ္ဌ.)]။သဗ္ဗာ ဟိ ကာမရတိယော၊ ဇလိတာ ကုထိတာ ကမ္ပိတာ သန္တာပိတာ။
၅၀၇.
‘‘အသပတ္တမှိ သမာနေ၊ ကိံ တဝ ကာမေဟိ ယေ ဗဟုသပတ္တာ။
ရာဇဂ္ဂိစောရဥဒကပ္ပိယေဟိ၊ သာဓာရဏာ ကာမာ ဗဟုသပတ္တာ။
၅၀၈.
‘‘မောက္ခမှိ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ ကိံ တဝ ကာမေဟိ ယေသု ဝဓဗန္ဓော။ကာမေသု ဟိ အသကာမာ၊ ဝဓဗန္ဓဒုခါနိ အနုဘောန္တိ။
၅၀၉.
‘‘အာဒီပိတာ တိဏုက္ကာ၊ ဂဏှန္တံ ဒဟန္တိ နေဝ မုဉ္စန္တံ။ဥက္ကောပမာ ဟိ ကာမာ၊ ဒဟန္တိ ယေ တေ န မုဉ္စန္တိ။
၅၁၀.
‘‘မာ အပ္ပကဿ ဟေတု၊ ကာမသုခဿ ဝိပုလံ ဇဟီ သုခံ။
မာ ပုထုလောမောဝ ဗဠိသံ၊ ဂိလိတွာ ပစ္ဆာ ဝိဟညသိ။
၅၁၁.
‘‘ကာမံ ကာမေသု ဒမဿု၊ တာဝ သုနခေါဝ သင်္ခလာဗဒ္ဓေါ။
ကာဟိန္တိ ခု တံ ကာမာ၊ ဆာတာ သုနခံဝ စဏ္ဍာလာ။
၅၁၂.
‘‘အပရိမိတဉ္စ ဒုက္ခံ၊ ဗဟူနိ စ စိတ္တဒောမနဿာနိ။
အနုဘောဟိသိ ကာမယုတ္တော၊ ပဋိနိဿဇ [ပဋိနိဿရ (သီ.)] အဒ္ဓုဝေ ကာမေ။
၅၁၃.
‘‘အဇရမှိ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ ကိံ တဝ ကာမေဟိ [ယေသု ဇရာယ စ။ မရဏဗျာဓိဟိ ဂဟိတာ (?)] ယေသု ဇရာ။မရဏဗျာဓိဂဟိတာ [ယေသု ဇရာယ စ။ မရဏဗျာဓိဟိ ဂဟိတာ (?)]၊ သဗ္ဗာ သဗ္ဗတ္ထ ဇာတိယော။၅၁၄.
‘‘ဣဒမဇရမိဒမမရံ [ဣဒံ အဇရံ ဣဒံ အမရံ (?)]၊ ဣဒမဇရာမရံ ပဒမသောကံ။
အသပတ္တမသမ္ဗာဓံ၊ အခလိတမဘယံ နိရုပတာပံ။

၅၁၅.
‘‘အဓိဂတမိဒံ ဗဟူဟိ၊ အမတံ အဇ္ဇာပိ စ လဘနီယမိဒံ။
ယော ယောနိသော ပယုဉ္ဇတိ၊ န စ သက္ကာ အဃဋမာနေန’’။၅၁၆.
ဧဝံ ဘဏတိ သုမေဓာ၊ သင်္ခါရဂတေ ရတိံ အလဘမာနာ။
အနုနေန္တီ အနိကရတ္တံ၊ ကေသေ စ ဆမံ ခိပိ သုမေဓာ။၅၁၇.
ဥဋ္ဌာယ အနိကရတ္တော၊ ပဉ္ဇလိကော ယာစိတဿာ ပိတရံ သော။ ‘‘ဝိဿဇ္ဇေထ သုမေဓံ၊ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝိမောက္ခသစ္စဒဿာ’’။၅၁၈.
ဝိဿဇ္ဇိတာ မာတာပိတူဟိ၊ ပဗ္ဗဇိ သောကဘယဘီတာ။
ဆ အဘိညာ သစ္ဆိကတာ၊ အဂ္ဂဖလံ သိက္ခမာနာယ။
၅၁၉.
အစ္ဆရိယမဗ္ဘုတံ တံ၊ နိဗ္ဗာနံ အာသိ ရာဇကညာယ။
ပုဗ္ဗေနိဝါသစရိတံ၊ ယထာ ဗျာကရိ ပစ္ဆိမေ ကာလေ။
၅၂၀.
‘‘ဘဂဝတိ ကောဏာဂမနေ၊ သင်္ဃာရာမမှိ နဝနိဝေသမှိ။
သခိယော တိဿော ဇနိယော၊ ဝိဟာရဒါနံ အဒါသိမှ။
၅၂၁.
‘‘ဒသက္ခတ္တုံ သတက္ခတ္တုံ၊ ဒသသတက္ခတ္တုံ သတာနိ စ သတက္ခတ္တုံ။ဒေဝေသု ဥပ္ပဇ္ဇိမှ၊ ကော ပန ဝါဒော မနုဿေသု။
၅၂၂.
‘‘ဒေဝေသု မဟိဒ္ဓိကာ အဟုမှ၊ မာနုသကမှိ ကော ပန ဝါဒော။
သတ္တရတနဿ မဟေသီ၊ ဣတ္ထိရတနံ အဟံ အာသိံ။
၅၂၃.
‘‘သော ဟေတု သော ပဘဝေါ၊ တံ မူလံ သာဝ သာသနေ ခန္တီ။
တံ ပဌမသမောဓာနံ၊ တံ ဓမ္မရတာယ နိဗ္ဗာနံ’’။
၅၂၄.
ဧဝံ ကရောန္တိ ယေ သဒ္ဒဟန္တိ၊ ဝစနံ အနောမပညဿ။
နိဗ္ဗိန္ဒန္တိ ဘဝဂတေ၊ နိဗ္ဗိန္ဒိတွာ ဝိရဇ္ဇန္တီတိ။
ဣတ္ထံ သုဒံ သုမေဓာ ထေရီ ဂါထာယော အဘာသိတ္ထာတိ။
မဟာနိပါတော နိဋ္ဌိတော။
သမတ္တာ ထေရီဂါထာယော။
ဂါထာသတာနိ စတ္တာရိ၊ အသီတိ ပုန စုဒ္ဒသ [ဂါထာသင်္ချာ ဣဓ အနုက္ကမဏိကဂဏနာဝသေန ပါကဋာ]။
ထေရိယေကုတ္တရသတာ [ထေရီယေကုတ္တရဆသတာ (?) တိံသမတ္တာပိ ပဉ္စသတမတ္တာပိ ထေရိယော ဧကတော အာဂတာမနသိကာတဗ္ဗာ]၊ သဗ္ဗာ တာ အာသဝက္ခယာတိ။